

English Heritage og Middelalderborgen

<http://blog.english-heritage.org.uk/the-great-siege-of-dover-castle-1216/>

Rasmus Frilund Torpe

Studienr. 20103587

Aalborg Universitet

Dato: 14. september 2018

Indholdsfortegnelse

Abstract	3
Indledning	4
Problemstilling	5
Kulturarvsk Diskussion	5
Diskussion om kulturarv i England fra 1980'erne og frem	5
Definition af Kulturarv	6
Hvordan har kulturarvsbegrebet udviklet sig siden 1980	6
Redegørelse for Historic England og English Heritage	11
Begyndelsen på den engelske nationale samling	11
English Heritage før 1. april 2015	12
English Heritage opdeles i to	13
Organisationernes mål og prioriteter	14
Kriterier til udvælgelse af bevaringsværdige bygninger	16
Redegørelse for kategorisering og inddeling af borge	18
Borge under English Heritage varetægt	18
Borgtyper	21
Motte-and-bailey	21
Shell-keep	22
Tower-keep	22
Enclosure	23
Quadrangular	24
Andre borgtyper	24
Inddeling og kategorisering af borge under English Heritages varetægt	25
Normannisk angevinske periode	26
Storhedsperiode	30
Tilbagegangsperiode	31
Analyse	33
Bevaringskriterier og bevaringstilstand, og Dover Castle	34
Berwick Castle	35
Penrith Castle	37
Beeston Castle	38
Framlingham Castle	40
Hadleigh Castle	42

Pevensey Castle	43
York Castle eller Clifford's Tower	45
Opsummering af kriterie- og bevaringstilstandsafsnit.	46
Periode, type og geografisk placering	47
Periodisk opdeling	48
Første periode	48
Anden periode	49
Tredje periode	50
Geografisk og typeopdeling	50
Borge fordelt på geografiske områder	51
Hvilken faktor har størst betydning?	51
Første periode	52
Anden periode	53
Tredje periode	54
Geografisk fordeling under den første periode	56
Syd	56
Nord	58
Øst	58
Vest	59
Central	59
Sammenfatning af periodisk og geografisk opdeling	60
Diskussion	60
Sammenfatning af diskussionen	66
Konklusion	67
Litteraturliste	69

Abstract

This paper is about the English cultural heritage institution, English Heritage and the English medieval castle. The medieval castle is a well-known symbol of cultural heritage and castles are known to attract tourists from around the world. It is the purpose of this paper to examine how it is determined if a Castle should be actively exploited. A castle is determined to be actively exploited if it has several relevant elements attached to it. This includes paid entry, giftshops, an exhibition, offers for children and/or schools, active staff and preferably additional methods for interpreting and disseminating history and cultural heritage.

This paper seeks to answer the following question, “which elements has influence on whether or not a castle, under the administration of English Heritage, is actively exploited”. To answer that question, this paper will outline the origin and function of English Heritage and its sister organization Historic England. Furthermore, it will provide a definition on what constitutes a castle as well as explain what types of castles can be found under the custodianship of English Heritage. This will be succeeded by an analysis of a number of relevant elements, including whether or not, preservation status, geographical location, castle type and periodical distribution of castles has a meaningful influence on the stated question. In addition to the analysis, this paper will contain a discussion on the subject of cultural heritage values and how they might impact decision to actively exploit a castle. These cultural heritage values include aesthetic value, spiritual value, social value, historic value, symbolic value, authenticity value and locational value.

The answer to the question, which elements has influence on whether or not a castle, under the administration of English Heritage, is actively exploited, is both complex and simple. None of the parameters in the analysis or the cultural heritage values can adequately explain why one castle is actively exploited while another is not. On the other hand, it is quite clear that all the elements hold a varying amount of influence and that all the elements must be taken into account if a satisfying answer is to be found. The answer to the question this paper seeks to answer is as such a complicated one. The castles are so culturally and historically significant that they, themselves establish the indicators on why they are actively exploited. The parameters involved in the analysis and the cultural heritage values in the discussion do not define why a castle is actively exploited, the castle defines the parameters and to some extent the cultural values.

Indledning

Det er få kulturarvslevn, der karakteriserer en historisk periode, som borgen karakteriserer middelalderen. Middelalderborgen er et interessant bygningsværk, ikke kun fordi, at det er blevet et ikon for en periode, som alle kan genkende, men ligeså fordi at borgen, hvor end man finder den, dominerer sine omgivelser, som få andre bygningsværker kan. Borgene i England er af en særlig interessant karakter, fordi at man med den normanniske erobring af England i år 1066 har en klart defineret begyndelse for borgens udbredelse i landet. Borgene er i dag turistattraktioner, som trækker turister til fra hele verden. England er hjemsted for flere af de mest berømte borge i verden, heriblandt Tower of London, Windsor Castle og Dover Castle. Borge er fascinerende bygningsværker og de tiltrækker turister, men hvorfor og hvordan bliver borgene udnyttet, og hvad skal der til for at udnytte en borg, blandt andet til kulturarvsformidling og som turistattraktion? Denne opgave handler om middelalderborge i English Heritages varetægt. Med det menes de middelalderborge, som English Heritage administrerer. Den oprindelige idé med opgaven var at undersøge, hvorfor middelalderborge i England bliver udnyttet, men da der er mere end trettenhundrede borge i England, ville det hurtigt blive en meget bred opgave. Derfor blev opgaven snævret ind til at se på middelalderborge i English Heritages varetægt og hermed er antallet af borge snævret ind til cirka seksogtres, alt efter hvordan man definerer, hvad en middelalderborg er. Derudover finder man blandt de borge, som English Heritage administrerer, flere af Englands mest imponerende, velbevarede og historisk mest betydningsfulde borge, heriblandt Framlingham Castle, Warkworth Castle, Portchester Castle og Englands største borg, som har været i brug indtil den kolde krig, Dover Castle. For at undersøge, hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet, bliver man nødt til at se på en række forskellige elementer, herunder hvad English Heritage er, hvilken type organisation har man med at gøre, hvordan er den opstået og hvorfor er den interessant at se på? Derudover skal man definere, hvad en borg er og om der er tale om forskellige typer borge. Er borgene fra de forskellige perioder af middelalderen forskellige? Hvilke karaktertræk har de tilfælles? Man bliver nødt til at komme med en definition af, hvad der menes med, at borgen bliver udnyttet. Derudover bliver man nødt til at undersøge, hvad der kan spille en rolle for, hvorfor lige netop den givne borg bliver udnyttet, mens den borg, der ligger femten kilometer væk, ikke bliver det. Til dette formål bliver man nødt til at se på, hvor godt bevarede borgene er, er der nogle kriterier, der kræves for at borgene kan blive bevaret, og opfylder den givne borg disse krav. Hvis man skal undersøge, hvorfor English Heritage aktivt udnytter nogle borge og ikke andre, bør man se på andre forhold end borgene. Man bør undersøge, hvordan

English Heritage fordeler sine ressourcer og man bør undersøge, om den engelske kulturarvsforståelse og herunder kulturarvspolitik spiller en rolle.

Problemstilling

Denne opgave kommer altså til at omhandle en undersøgelse af, hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet i en kulturarvsformidlende kontekst. Som det bliver beskrevet ovenfor, er der en længere række elementer, man nødvendigvis må inddrage for at kunne foretage sådan en undersøgelse.

Først kan opgaven, på baggrund af ovenstående beskrivelse, blive snævret ind til følgende problemformulering:

”Hvilke faktorer har indflydelse på, om en middelalderborg, under English Heritage administration, bliver aktivt udnyttet?”

For at besvare dette spørgsmål, kommer der en redegørelse for hvad English Heritage var, før det blev splittet i to dele og hvad English Heritage og dets søsterorganisation Historic England er nu. Der vil forekomme en definition af begrebet aktiv udnyttelse. Der vil ligeledes komme en definition af, hvad en borg er og hvilke forskellige borgtyper, English Heritage administrerer. For at danne en kontekst for opgaven, vil der tidligt i opgaven komme en diskussion om kulturarv og kulturarvsforståelse i England fra cirka 1980’erne og frem. For at besvare problemformuleringen, vil der komme en analyse af hvilke parametre, der kan have en indflydelse på, hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet, herunder bevaringstilstand, opfyldelse af bevaringskriterier, borgtyper, geografisk placering og periodisk inddeling. Afslutningsvist vil disse parametre blive sat op imod kulturarvsdiskussionen og det vil blive diskuteret, om det er de førnævnte parametre, kulturarvshensyn eller økonomiske vilkår, der har den største indflydelse.

Kulturarvsdiskussion

Diskussion om kulturarv i England fra 1980’erne og frem

Formålet med dette afsnit er at give et overblik over, hvad begrebet kulturarv indebærer og hvordan begrebet har udviklet sig i England siden 1980’erne, hvor begrebet begyndte at omfatte meget mere end museumsverdenen. Kulturarv, eller Cultural heritage på engelsk, er et koncept, der i England er blandet ind i mange forskellige temaer og brancher. Begrebet bliver brugt i blandt andet turisme, ejendomsægling, design og indretning, og det knytter sig til en række mindre produktionsbrancher, som for eksempel giftshops og museumsbutikker.

Definition af Kulturarv

Først skal vi kort se på, hvad begrebet kulturarv indebærer. UNESCO inddeler kulturarv i to hovedkategorier¹, det håndgribelige og det uhåndgribelige eller abstrakte. Det håndgribelige er yderligere inddelt i tre kategorier, hvor de to første kan anses for at være de mest kendte og, for denne diskussion, de mest relevante. De tre underkategorier er flytbar kulturarv, herunder malerier, manuskripter, bøger og alle andre kulturelle genstande, som man fysisk kan flytte fra et sted til et andet. Uflyttelig, eller faststående kulturarv, herunder bevaringsværdige bygninger, borge, monumenter og arkæologiske steder. Med andre ord kulturelle monumenter, bygninger og så videre, som er af en sådan art eller størrelse, at det ikke kan flyttes. Til sidst er der undersøisk kulturarv, hvilket indebærer alt kulturarv, som af den ene eller den anden årsag er endt under havets overflade. Dette kan blandt andet indebære undersøiske ruiner, sunkne byer og forliste skibe.

Den anden hovedkategori omfatter, som tidligere nævnt, den uhåndgribelige del af kulturarven, hvilket for eksempel kan være ritualer, mundtligt overførte fortællinger og traditioner eller scenekunst. Derfor er der også en risiko for, at denne del af kulturarven bliver overset, da det er nemmere at måle og håndtere en borg eller en skulptur end en mundtlig overleveret fortælling.

Den del af kulturarven, som denne diskussion fokuserer på, er den håndgribelige eller materielle kulturarv. Man kan også snævre det yderligere ind, idet at der ikke bliver refereret til den tredje underkategori under den materielle kulturarv, da dette ikke er relevant for projektet som helhed.

I det næste afsnit vil udviklingen af begrebet kulturarv blive diskuteret og til dette formål kommer vi ind på, hvordan England har forholdt sig til den fysiske kulturarv og hvordan opfattelsen af kulturarv har ændret sig, blandt andet på grund af den teknologiske udvikling. Herunder kommer vi ligeledes ind på, hvordan kulturarv er blevet kommercialiseret og bliver brugt af diverse virksomheder og forretninger, både for at markedsføre produkter og tiltrække kunder.

Hvordan har kulturarvsbegrebet udviklet sig siden 1980

I dag er kulturarv en enorm forretning i England. Brancher som boligbyggeri, turisme og detailhandel benytter sig af begrebet til at markedsføre sig og der findes mange forretninger, som er specialiseret i varer, som det påstås er historisk autentiske. Begejstringen for at opleve den engelske kulturarv på nært hold er blevet så stor, at English Heritage, som administrerer den engelske samling af

¹ <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/illicit-trafficking-of-cultural-property/unesco-database-of-national-cultural-heritage-laws/frequently-asked-questions/definition-of-the-cultural-heritage/>

nationale kulturarvsgenstande i 2011, fik overskud i deres regnskab², så det for første gang ikke kostede penge at holde de gamle borge, herregårde og andre kulturarvsseværdigheder åbne for offentligheden. Begejstringen for alle aspekter af kulturarven har dog svinget en del i England igennem tiden. Før vi går i gang med at diskutere, hvordan opfattelse af begrebet kulturarv har ændret sig i England siden 1980, er det vigtigt først at ligge sig på sinde, at synet på kulturarv og på historie generelt er formet forskelligt alt efter hvilken person, der iagttager den. Det er også vigtigt at tænke over, hvornår iagttageren har gjort sine observationer, da forskellige generationer nødvendigvis vil opfatte kulturarven og historien anderledes. En person, der er født under Anden Verdenskrig og har levet gennem den kolde krig, vil per automatik have et andet syn på sit lands kulturarv og historie end sine børnebørn, der er født efter Berlinmurens fald. David Lowenthal gengiver dette meget ramrende i bogen, *The past is a foreign country*, hvor han i introduktionen skriver; ”*Historical knowledge likewise is shaped by subjectivity, by hindsight, and by the insurmountable gulf between the actual past and any account of that past*”³. Med dette mener Lowenthal, at ingen opfatter historien på samme måde, som dem der levede den, ligesom at ingen, som tidligere nævnt, ser på historien med helt det samme syn.

Før midten af 1970’erne var England i en periode, hvor man mente, at alt, hvad der var gammelt, blev anset som værende utiltrækkende og alt, hvad der havde med den victorianske periode at gøre, var håbløst forældet⁴. Fra cirka midt i 1970’erne og op gennem 1980’erne begyndte der at udvikle sig en bevarings- og restaureringsbevægelse, som vendte op og ned på den tidligere holdning om, at det hele skulle være topmoderne. Nu var det netop de gamle perioder og det historisk autentiske, der kom i fokus. Præcist hvorfor denne tendens begyndte i 1970’erne og cementerede sig igennem 1980’erne, er svært at analysere. En af forklaringerne kan være, at den optimisme, der herskede efter Anden Verdenskrig, og den tro på, at fremtiden kun kunne blive bedre end fortiden, så småt var begyndt at fortage sig op igennem 1960’erne og 1970’erne. Lowenthal giver et bud på, hvorfor mennesker har en tilbøjelighed til at se tilbage mod de gode gamle tider. ”*We feel quite sure that the past really happened; its traces and memories reflect undeniable scenes and acts. The airy and insubstantial future may never arrive; man or nature destroy humanity; time as we know it may end. By contrast, the past is tangible and secure; people think of it as fixed, unaltered, indelibly recorded*”⁵. I korte træk er det, Lowenthal her siger, at fordi at fremtiden har det med at være mørk og

² <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

³ Lowenthal, S. xxii

⁴ Samuel, 1994, S. 51

⁵ Lowenthal. S. 4.

usikker, så er fortiden et godt sted at gemme sig, for her ved vi næsten med sikkerhed, hvad der er sket og hvem vi var, og fortiden ændrer sig ikke. Hvis vi antager, at en af årsagerne til en øget interesse for den engelske kulturarv op gennem 1980'erne kan tilskrives denne usikkerhed for fremtiden og fortiden som sikkerhavn, som Lowenthal beskriver, så bliver vi nødt til at tage fat i en problemstilling, som ofte opstår omkring national historie og kulturarv. At interessere sig for historie og ønske at sætte den nationale kulturarv i fokus er ikke en negativ ting, men man skal passe på med ikke at hvidvaske fortiden, sådan at fortiden kun bliver husket og set som værende det gode. Man skal passe på med ikke at revidere fortiden for at få den til at passe til ens eget formål eller synspunkt. Lowenthal beskriver tre grunde til, at en nyder og bruger af historie og kulturarv kan komme til at revidere historien. *"Three main motives impel the would-be time travellers to tamper with history: to improve the past itself or the lot of those who live in it; to better present circumstances by changing what has led up to them; and to ensure the stability of the present by altering (or protecting) the past against interference by others"*⁶. Lowenthal fremsætter forbedrelse af fortiden, omrokering eller ligefrem opdigtning af årsager til begivenheder, for bedre at kunne forklare, hvorfor begivenhederne fandt sted og at sikre stabiliteten af nutiden, ved at ændre fortiden eller ved at beskytte fortiden mod ændring, som de tre primære årsager til, at nogen kunne finde på, eller komme til, at revidere fortiden.

I *Theatres of Memory* kommer Raphael Samuel med en anden forklaring på den blomstrende interesse for kulturarvsindustrien. Samuel skriver, at *"We live -Theory of Memory will argue- in an expanding historical culture, in which the work of inquiry and retrieval is being progressively extended into all kinds of spheres that would have been thought unworthy of notice in the past"*⁷. Samuel siger her, at kulturbegrebet, og dermed kulturarvsbegrebet, bliver stadig mere bredt og inddragende og at felter, der før ikke ville have interesseret historikere, nu bliver studeret lige så nøje som alle andre felter. Englænderne har med andre ord, som samfund, fået øjnene op for dele af den fælles kulturarv, som ikke før var blevet fundet relevant eller var blevet set ned på af den ene eller den anden årsag, og dette har været med til at skabe en større folkelig interesse for kulturarven.

For at komme med nogle konkrete eksempler på, hvordan forståelsen og brugen af kulturarv er blevet udviklet fra starten af 1980'erne, kan vi se på, hvordan begrebet har påvirket det engelske bolig-

⁶ Lowenthal. S. 26.

⁷ Samuel, 1994, S. 25.

marked. Fra midt i 1970'erne begyndte konstruktionsfirmaer og -udviklere bevidst at inddrage begrebet bevaring, "Conservation"⁸. Begrebet kom frem som et modsvar mod det, som mange mente var en engelsk kulturarv, som var under angreb, ligesom det blev et ledende begreb for byggeri og byplanlægning. Essensen af begrebet gik i byggebranchen ud på, at nye bygninger skulle opføres på en sådan måde, at de kom til at indgå naturligt i det eksisterende miljø, samt at bygninger skulle konstrueres med respekt for de ældre bygninger i området⁹. Det var ikke kun nye byggerier, som blev indordnet under bevaringstrenden i 1980'erne. Gamle huse, som i 1950'erne og 1960'erne var blevet moderniseret og havde fået fjernet eller dækket alt det, der hørte fortiden til og derfor ikke længere passede ind, skulle nu tilbage til de traditionelle former og selvfølgelig også de traditionelle materialer¹⁰. Bevaringstrenden var ikke kun forbeholdt entusiasterne. Fra 1982 gik de lokale myndigheder med i kampen for at bevare fortiden i gadebilledet og genskabe den, hvor den var gået tabt. "By 1982, the local authorities, emboldened by conservation legislation, were taking a hand in it: Planning authorities will often insist on the use of second-hand materials wherever possible and a number of District and County Councils have established Materials Banks open to restorers"¹¹. Det var altså store dele af det engelske samfund, som gik op i dette aspekt af kulturarven. Ejendomsrådgiverne gik ligesom boligejerne, håndværkerne, de lokale myndigheder og entreprenører ind i jagten på det mest historisk autentiske. Huse blev solgt i stigende grad med reklameringer som "Traditional, cottage and Tudor. Traditionally built (though they were almost invariably chimneyless) and period design"¹². Det var ikke kun huse, men hele bydele som endte med at blive gennemdannet til førmodernistiske perioder. Et tidligt eksempel er kampen for at beholde gaslamper i Covent Garden, en bydel i London¹³. Et andet er i Bradford, en by i det vestlige Yorkshire, som fik restaureret gadelamperne i bydelen Little Germany, så de passede bedre til områdets victorianske karakter¹⁴. Denne form for rehabilitering af områder og bydele kan der findes eksempler på i stort set alle større byer i England.

Der var, som beskrevet i ovenstående afsnit, en stor entusiasme for kulturarven og for at få huse og bydele til at ligne det, det engang havde været, men ligesom man ikke kan ændre historien, kan man

⁸ Samuel, 1994, S. 63.

⁹ Samuel, 1994, S. 63.

¹⁰ Samuel, 1994, S. 64.

¹¹ Samuel, 1994, S. 64.

¹² Samuel, 1994, S. 65.

¹³ Samuel, 1994, S. 74.

¹⁴ Samuel, 1994, S. 75.

heller ikke bringe den tilbage. Lige meget hvor meget originalt materiale, der bliver brugt til at restaurere et hus, kan man ikke lave det om til noget, som det har været tidligere. Man kan få det til at ligne, men man kan ikke genskabe. Bevaringsbevægelsen handlede derfor heller ikke om at genskabe fortiden, men at få dens essens genskabt. Det handlede om at skabe den stemning, som folk mente havde eksisteret, det var *"Bringing back the style"*¹⁵. Man genoprettede derfor ikke boligerne helt, som de havde været. For eksempel beholdt man centralvarme og gik ikke tilbage til at varme boliger op med kul. Samuels beskriver processen med at genskabe den victorianske stemning og interiør, men beholde de mere åbne rum og samtidig installere alle de nyeste teknologiske fremskridt for *"Beneath the period dress, a great deal of what passes for restoration is modernization in disguise, a continuation and extension of the 1950's ideals of open-plan living, rather than a reversal of it"*¹⁶. Der var altså over hele byggebranchen en proces i gang, hvor man blandede et øget fokus på kulturarven og modernisering. Man forsøgte at genskabe det gode ved de tidligere perioder og beholde det gode ved 1950'erne og 1960'erne. Der er dog nogle væsentlige negative aspekter ved det øgede fokus på bestemte dele af kulturarven. De dele af områderne og bydelene, som ikke længere passede ind i de genskabte miljøer, blev fjernet uden tanke for om de udgjorde en anden del af kulturarven, end den der var folkelig og dermed politisk interesse for¹⁷.

Hvis vi skal se på et eksempel på, hvordan den øgede interesse for kulturarv påvirkede andet end byggebranchen, kan vi se på noget så simpelt som souvenirbutikker, hvad enten det er i form af museumsbutikker, andre giftshops eller egentlige souvenirforretninger. Der er her tale om en direkte kommercialisering af kulturarvsbegrebet. Bygninger og bydele kan genomdannes til ældre versioner af sig selv, men smykker, tøj og souvenirgenstande kan ikke påstås at være kulturarv. Det var i 1980'erne, at man begyndte at lave smykker i historiske design, keltisk, middelalderligt eller lignende og sælge dem i souvenirbutikker. Smykkerne blev lavet med moderne metoder, men smykkernes design var kopieret fra autentiske museumsgenstande¹⁸. Det var ikke kun smykker, som blev brugt i denne forbindelse, men også tøj og diverse souvenir og samlergenstande. Alle former for beklædningsgenstande kunne og kan stadig sælges i souvenirbutikker. Tøjet har print af kulturarvsområder, borge, bygninger, skulpturer eller personer, og trækker dermed på potentielle køberes nostalgi

¹⁵ Samuel, 1994 S. 70.

¹⁶ Samuel, 1994, S. 75.

¹⁷ Samuel, 1994, S. 78.

¹⁸ Samuel, 1994, S. 86.

og historieinteresse. Andre genstande, som sælges og som man kan argumentere for er mere kultur- arvs- og historierelateret end T-shirts, er kort over lande og områder, som de så ud i andre perioder og bånd med kendte taler, for eksempel Winston Churchills taler fra Anden Verdenskrig¹⁹.

Udover souvenirforretninger kommer der også mere fokus på de forretninger, som opstod sidst i 1960'erne, der handler i moderne lavet, historisk autentisk tøj og genstande for entusiaster, reenactors og lignende. I løbet af 1980'erne blev alt, hvad der var skabt i eller inspireret af den victorian- ske eller elizabethanske perioder, den højeste mode, hvad enten man talte om byggerier, design, smykker, antikviteter m.m. Som en antikvar i London i 1985 udtalte, *"Old-fashioned and ultra-modern have become almost the same thing – antiquities are barely old, and contemporary fashion is barely new"*²⁰.

Redegørelse for Historic England og English Heritage

I dette afsnit bliver der redegjort for, hvordan organisationen English Heritage opstod, udviklede sig og hvordan den blev splittet op i to forskellige organisationer English Heritage og Historic England.

Begyndelsen på den engelske nationale samling

Den engelske samling af national kulturarv, *National Heritage Collection*²¹, så sin begyndelse i 1882, da departementet *"Office of Works"*²², som blev grundlagt i 1851 og som var ansvarlig for officielle og historiske bygninger, fik ansvaret for bevarelse af oldtidsmonumenter. Målet med den engelske nationale samling var fra dens oprindelse at bevare bygninger, som blev anset for at have værdi for den engelske kulturarv og som gav viden om engelske historie og understøttede den engelske nationale selvforståelse. I 1913 indførtes der en lov, som gav Office of Works-departementet yderligere beføjelser til at øge den nationale samling, som i denne periode kun bestod af bygninger og steder fra antikken og middelalderen. Forøgelsen af samlingen skete gennem en blanding af køb og donationer fra private ejere. For eksempel blev Stonehenge i 1916 doneret af Cecil Chubb og hans kone. Monumenter og bygninger, som departementet mente var af national betydning, men som man ikke kunne erhverve, blev skrevet på en liste over bygninger og momenter, man skulle holde øje med, så de kunne erhverves senere. I 1933 var samlingen blevet udvidet til at omfatte 273 individuelle bygninger og områder, som alle skulle være åbne for offentligheden. Ifølge English

¹⁹ Samuel, 1994, S. 87

²⁰ Samuel, 1994, S. 89.

²¹ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

²² <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

Heritage havde alle steder, som var åbne for offentligheden allerede på dette tidspunkt, skilte med forklaringer omkring stedernes historie. Efter Anden Verdenskrig fik samlingen sine første industrielle bygninger og fra 1970 havde flere af samlingens steder og bygninger museer og giftshops, hvor man kunne købe souvenirs²³. Det, at mange af samlingens monumenter får tillægsbygninger og bliver udvidet til at omfattet mere end bare de egentlige monumenter, bevidner en stigende interesse for den engelske nationale kulturarv. En af forklaringer på den stigende interesse for Englands historiske bygninger og monumenter i lige netop denne periode, skal findes i tidens økonomiske tilbagegang og frygten for atomkrig. Oliekrisen, der startede i 1973, bragte den økonomiske fremgang, der havde fundet sted siden afslutningen af Anden Verdenskrig, til ende og blandet med frygten for krig mellem NATO og Warszawa-pagten så fremtiden ikke længere så lys ud, som den havde gjort tidligere. Dette er med til at forklare, hvorfor de prægtige fortidsminder blev mere attraktive turistdestinationer. Fortiden og dets mest imponerende og fremtrædende minder kan vække følelsen af national stolthed, og hvis fremtiden ikke længere ser så lys ud som før, kan monumenterne bruges som et vidnesbyrd om, hvor meget England stadig har at være stolt over.

English Heritage før 1. april 2015

I 1983 blev det besluttet, at den nationale samling skulle overdrages til et nyt departement, som blev oprettet specifikt for at bevare den engelske kulturarv. Denne styrelse blev formelt dannet den 1. april 1984 med rod i The National Heritage Act 1983. Styrelsen hed i første omgang *The Historic Buildings and Monuments Commission*, men dette navn mente dets første formand Lord Montagu ikke ville fange den almene befolknings interesse tilstrækkeligt, så i daglig tale blev navnet ændret til English Heritage²⁴, blandt andet for at gøre navnet mere folkeligt og nemmere at bruge i daglig tale og så folk kunne huske det. English Heritage havde to primære opgaver. Det stod for kulturarvsbevarelse, herunder hvilke bygninger og områder der kunne optages på listerne over kulturarv af national betydning, hvilke bygninger der måtte rives ned og hvilke steder der, udover dem der fandtes på bevaringslisterne, kunne modtage støtte. Den anden opgave var, at English Heritage stod for driften af samlingen, hvilket vil sige, at English Heritage stod for vedligeholdelse, dagligdrift og udvikling af de forskellige historiske bygninger og områder, samt tilknyttede museer og butikker. Man øgede ikke længere samlingen i samme grad, som det skete mellem 1913 og 1960'erne, hvor man meget ihærdigt havde erhvervet alle de monumenter og bygninger, som man mente var af national betydning. Før Anden Verdenskrig var de bygninger, som blev anset for at være den vigtigste

²³ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

²⁴ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

nationale kulturarv regeringsbygninger, borge, klostre og oldtidssteder. Man anskaffede sig også militære anlæg, når disse ikke længere var aktivt i brug. I dag er det sjældent, at nye bygninger bliver optaget i samlingen. English Heritage opfordrer i stedet andre organisationer til at tage sig af bevaringen og driften af nye steder, da man blandt andet er af den opfattelse, at samlingen på nuværende tidspunkt indeholder de vigtigste monumenter for den engelske kulturarv, som det er muligt at erhverve, samt at man er bekymret for, at inddragelsen af for mange nye bygninger og områder vil sprede de i forvejen begrænsede midler til bevaring og drift.

I 1999 blev English Heritage slået sammen med to registreringsorganisationer, Royal Commission on the Historical Monuments of England og National Monuments Record. Royal Commission on the Historical Monuments of England var en vigtig organisation for English Heritage at få ind under sig, da denne fra 1908 var ansvarlig for at samle lister over historiske monumenter og bygninger fra før år 1700, som kunne forbindes til nutidig engelsk kultur og levemåde. Fra 1946 blev deres arbejdsområde udvidet fra før år 1700 til før år 1850²⁵. Dermed blev ressourcerne og ekspertisen for undersøgelse og identifikationer af historiske områder i England konsolideret under en myndighed. Dette gjorde samtidig English Heritage til et af de største offentligt tilgængelige arkiver i England. I 2012 blev den sektion af English Heritage, som var ansvarlig for de arkivalske samlinger, omdannet til English Heritage Archive. Gennem National Heritage Act 2002 fik English Heritage også ansvaret for alle skibsvrag og undersøiske arkæologiske områder indenfor tolv mil af den engelske kyst.

English Heritage opdeles i to

Fra 1990'erne og frem blev driften og promoveringen af de mange historiske bygninger og områder, som offentligheden kunne besøge, mere og mere effektiv og besøgstillene voksede. Indtægterne fra National Heritage Collection forøgedes i en sådan grad, at de kunne bidrage til samlingens drift og vedligeholdelse. I 2011 opnåede samlingen for første gang et operativt overskud²⁶. Dette var første gang i samlingens historie, at indtægterne fra besøgende og merchandise kunne betale for driften og vedligeholdelse, eller sagt med andre ord, første gang at det ikke kostede staten penge at holde samlingen åben for offentligheden. Dette var en af grundene til, at den engelske regering i juni 2013 besluttede, at English Heritage skulle omdannes til en selvfinansierende organisation.

²⁵ Sargent, Andrew (2001). "'RCHME' 1908–1998: a history of the Royal Commission on the Historical Monuments of England". *Transactions of the Ancient Monuments Society*. 45: 57–80. S. 59.

²⁶ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

Dette blev implementeret den 1. april 2015, hvor English Heritage blev delt i to. Ansvar for bevaring af historiske bygninger og områder, samt ansvaret for og kontrol over hvilke bygninger og områder, der kan komme på listerne over bevaringsværdig kulturarv, forblev hos den statslige styrelse, Historic Buildings and Monuments Commission for England, som i daglig tale kom til at hedde Historic England. Den anden del blev, som tidligere nævnt, lavet om til en selvstændig organisation. Denne organisation fik til opgave at stå for driften af den engelske kulturarvssamling, selvom staten stadig ejer samlingen. Organisationen primære ansvar blev at stå for den daglige drift, almen vedligeholdelse og de besøgendes oplevelser. Til dette formål fik organisationen 80 millioner pund og retten til navnet og logoet for English Heritage, selvom dets fulde navn blev English Heritage Trust. Organisationens licens til at bestyre den engelske kulturarvssamling går frem til 2023, hvor samlingen ifølge planen skal være helt selvfinansierende²⁷.

*“Since 1 April 2015, the Historic Buildings and Monuments Commission for England has adopted the name of Historic England. Historic England is the government’s adviser on the historic environment, responsible for advice on listing, planning, grant making, research, guidance and providing public access to an extensive archive. Historic England has, with effect from 1 April 2015, transferred the care (but not ownership) of the National Heritage Collection to the English Heritage Trust under a licence that gives the charity the exclusive right to use the English Heritage name”*²⁸.

For at opsummere forholdet mellem English Heritage og Historic England, så er Historic England den statslige del med ansvaret for den bredere kulturarv, hvad der kan komme på hvilke bevaringslister og så for selve bevaringen. English Heritage har ansvaret for driften af den del af samlingen, som er åben eller tilgængelig for offentligheden. Den arkivalske del hører under Historic England.

Organisationernes mål og prioriteter

English Heritage:

“With our new freedom as a charity, independent of government, our ability to engage with millions of people is now greatly strengthened. We have identified four major priorities going forwards - Inspiration, Conservation, Involvement and Financial Sustainability. We want to create inspiring visitor experiences that bring the story of England to life. We will also make sure our historic sites

²⁷ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-priorities/>

²⁸ <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/eh-ann-rep-accounts-14-15/eh-ann-rep-accounts-2014-15.pdf/>

and artefacts are expertly cared for, so that they can be enjoyed by future generations. We'll find new ways to involve more people in our work and our target is to ensure we're financially independent by 2022/23"²⁹.

English Heritage prioriteter og mål frem til 2023, hvor deres kontrakt til driften af den nationale samling udløber, er blandt andet inspiration, konservering, involvering og finansiel bæredygtighed. Under inspiration ligger en plan om at give gode læringsmuligheder, at udvide dets digitale platform, at forbedre besøgendes oplevelser gennem bedre præsentation og turistfaciliteter. Under konservering ligger generel konservering af samlingen, forskning i nye konserveringsmetoder, vedligeholde den høje standard for samlingen og udvikle samlingen gennem øget forskning af samlingens indhold. Ved målet om involvering menes øget brugerinvolvering, flere medlemmer og frivillige og større fokus på at involvere frivillige og medarbejdere på et dybere plan. Under punktet finansiel bæredygtighed ligger et ønske om at investere i nye attraktioner og skabe nye begivenheder ved deres mest besøgte attraktioner, at sænke udgifterne og gøre bedre brug af deres aktiver, forbedre deres cateringvirksomhed og øge salg i deres giftshops både on-site og online.

Historic Englands mål:

- *"Championing historic places*
- *Identifying and protecting our heritage*
- *Supporting change*
- *Understanding historic places and*
- *Providing expertise at a local level*"³⁰

Det, der ligger i Historic Englands mål, er at lokalisere, bevare og skabe forståelse for den engelske kulturarv. Historic England giver også råd til lokale myndigheder om, hvordan de bedst kan bevare og udbrede viden om lokal kulturarv. Ved at udbrede viden om kulturarv på nationalt og lokalt plan, kan man skabe forståelse for, hvorfor kulturarven bør respekteres og hvad den kan bruges til. For at udbrede viden om den engelske kulturarv så meget som muligt, benytter Historic England sig blandt andet af mediekampagner, digitale medier, udstillinger og publicering af deres forskningsresultater.

²⁹ <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-priorities/>

³⁰ <https://historicengland.org.uk/about/what-we-do/historic-englands-role/>

Kriterier til udvælgelse af bevaringsværdige bygninger

Når man skal se på de primære kriterier, som skal opfyldes, når et arkæologisk område eller en historisk bygning skal bevares, skal man tage højde for, at Historic England opererer med to forskellige kategorier for bevaring. I England kaldes disse to kategorier for Scheduling³¹ og Listing³². I grove træk er Listing den mindre grad, der gælder for alle bygninger, og Scheduling den højere grad, der gælder for monumenter af særlig national interesse. Under Listing eller listed buildings findes der tre grader, som definerer, hvor speciel en bygning er. For at give et indtryk af omfanget af bygninger i denne kategori, står der på Historic Englands hjemmeside, at der ikke er nogen, der ved hvor mange bygninger, der egentlig er på denne liste, men man regner med, at der findes i omegnen af 500.000. Det er dog nødvendigt at nævne, at alle bygninger i England, der stammer fra før år 1700, er på listen. Derudover er de fleste bygninger, der er opført mellem 1700 og 1840, også med³³. Hvor Listing er beskrevet som værende for historisk og arkitektonisk interessante bygninger, er Scheduling defineret som værende for monumenter af national værdi. Dette er ikke kun oldtidsmonumenter og middelalderborge, men også landsbyer og gårde af særlig national værdi. Derfor er der også væsentligt færre bygninger under denne kategori. Der findes omkring 20.000 bygninger og monumenter, som er registreret som Scheduled-bygninger. Fælles for alle bygninger og områder, som er Scheduled, er, at de alle er af særlig national vigtighed. Bygningerne er særligt udvalgte og skal grundlæggende opfylde en række krav, som er stillet op af the Department for Digital, Culture, Media and Sport, som Historic England hører under. De overordnede krav er:

- *Period*
- *Rarity*
- *Documentation/Finds*
- *Group value*
- *Survival/condition*
- *Fragility/vulnerability*

³¹ <https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/scheduled-monuments/>

³² <https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/listed-buildings/>

³³ <https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/listed-buildings/>

- *Diversity*
- *Potential*”³⁴

For at gøre det nemmere at undersøge om en bygning eller et monument passer ind under Listed, Scheduled eller begge, har Historic England udarbejdet en række kriterier for optagelse under en af de to klassifikationer. Kriterierne for at blive optaget under Scheduled bygger på Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979 og kriterierne for Listed bygger på Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990. Hver af de to har en række underkategorier med hver sin guide om optagelseskriterier. Der findes lige nu 22 guides til Listed buildings og 18 guides til Scheduling. Derudover er der fire guides med kriterier til designede landskaber, en til bevaringsværdige skibe og en, der handler om slagmarker³⁵.

Med kriterier fra forskellige love og opdelt i flere underkategorier med særlige parametre for hver underkategori, er det vigtigt først at gøre rede for, hvilken underkategori man har med at gøre, før man begynder at se på, om en given bygning opfylder kriterierne for at blive Listed eller Scheduled. Som tidligere nævnt er det kun særligt udvalgte monumenter, som bliver optaget under Scheduled, hvilket vil sige, at nogle monumenter, som opfylder kravene, ikke bliver optaget. En af grundene til dette er, hvis det bliver bedømt, at det er mere formålstjenligt at optage det givne monument under Listed i stedet, da der i så fald kommer til at gælde andre regler for, hvad du må gøre med monumentet³⁶. Reglerne er væsentligt strammere for Scheduled-bygninger end de er for Listed.

Som tidligere nævnt, hører de to lister under forskellige love. Dog deler de en række fælles kriterier for udvælgelse, hvilket også betyder, at nogle bygninger og områder hører under begge lister. Dette fremgår dog på forskellige måder. Dette skyldes, at listerne dækker over forskellige elementer. Et eksempel kan være Framlingham Castle. Her er selve borgtårnet og de tilhørende bygninger, samt borgens ringmure, Listed³⁷ under grade 1, som er det øverste grad indenfor Listed. Hele området omkring Framlingham Castle, herunder borgen, alle dets tilhørende bygninger og strukturer er Scheduled³⁸. Dermed tæller selve borgen som at være en Listed bygning, der er del af et Scheduled monument.

³⁴ <https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/scheduled-monuments/>

³⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/selection-criteria/>

³⁶ <https://historicengland.org.uk/listing/selection-criteria/scheduling-selection/>

³⁷ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1030383>

³⁸ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1002965>

Redegørelse for kategorisering og inddeling af borge

Borge under English Heritage varetægt

Når vi skal se på hvilke borge, English Heritage har i sin varetægt, og hvordan og under hvilke kriterier de bliver bevaret og benyttet, er det vigtigt at have en definition af hvad en borg er. I dette afsnit kommer der først en definition af hvad en borg er og hvilke borgtyper, der er i English Heritages varetægt.

I denne opgave er definitionen på en borg, at en borg en befæstet bolig for adelen³⁹ og dermed privatejet. Borgen er en unik fæstning og bolig, som kom til England efter Normannernes erobring af landet i 1066 og som blev opført mange steder i England i perioden mellem 1066 og omkring midten af 1500-tallet. Ifølge Allen Brown, forfatter af bogen *English Castles*, er et af de vigtigste kendetegn ved en borg, at den er en befæstet bolig, ejet af en fyrste⁴⁰, og dermed skiller bygningen sig ud fra både senere og tidligere fæstningsværker, ved at være ejet og opført af den enkelte herremand eller fyrste og ikke af staten. Mange borge var ejet af og opført af de engelske konger og der blev fra kronens side også gjort meget for at udøve kontrol over, hvor borgene blev opført og af hvem, men i den feudale sammenhæng, som borgene blev opført i, kunne både verdslige og gejstlige herremænd få retten til at bygge borge i deres egne len. Før man begyndte at opføre borge i England, blev fæstningsværker opført for at beskytte byer og vigtige områder. Fra Tudor-perioden og frem ser man tendenser til at fæstningsværkerne, der blev opført, var af national karakter med fokus på at beskytte England mod angreb udefra. Her var særligt fokus på kystbefæstninger. Fælles for perioderne før og efter var, at fæstningsopførelse var centraliseret og at adelen i begge perioder boede i mere eller mindre ubefæstede herregårde og palæer. Borgen udgør derfor et unikt bygningsværk, idet at den fungerer som både fæstningsværk og som bolig for adelen på samme tid. Borgen er ligeledes en vigtig del af feudalsamfundet, idet at borgen som sådan kun bliver opført i en periode, hvor denne samfundsstruktur var den herskende. Borge blev holdt i len som led i et feudalt forhold mellem to adelige, hvoraf den ene kunne være kongen⁴¹. Denne opgave omhandler dog ikke perioden, hvori borgene blev opført eller dennes samfundsstruktur, og derfor vil dette emne vil ikke blive undersøgt yderligere.

³⁹ Brown, Allen. S. 1.

⁴⁰ Brown, Allen. S. 3.

⁴¹ Brown, S. 4.

Da der er kommet en definition af, hvad en borg er, skal der ses på, hvad der kræves strukturelt for, at man kan kalde en befæstet adelsbolig for en borg. Borge kan deles ind i flere kategorier, som alle på sin vis overlapper hinanden. Her vil vi kort se på, hvordan en borg generelt set var bygget op og hvad der kunne høre til den.

To af de vigtigere elementer i en borg er, ifølge Brown, borgens befæstede indelukke og borgtårnet. Dog skal dette ikke forstås på den måde, at en borg altid indeholdte begge elementer. Et befæstet indelukke kan, sammen med andre elementer, udgøre en borg uden et borgtårn. Det er dog mindre sandsynligt, at et borgtårn har kunnet fungere alene som borg, da der i dette tilfælde ville mangle plads til andre vigtige elementer. Alligevel er disse to dele, det befæstede indelukke og borgtårnet, nok de to mest karakteristiske elementer ved en borg.

Det første element vi skal se på, er Donjon eller borgtårnet. Donjon er borgens centrale tårn og er i mange borge den dominerende del⁴². Det er ofte her, at borgherrens residens ligger og tårnet fungerer også som sidste tilflugtssted i tilfælde af, at borgens ydre befæstninger blev brudt. Borgtårnet er et af de mest karakteristiske elementer ved en borg og er et element, som forbliver vigtigt gennem borgbyggeriets historie. Et eksempel på den symbolske værdi, som også lå i dette borgelement, kan ses i London, hvor borgen, The Tower of London, har taget navn fra borgens centrale Donjon⁴³. I perioden lige efter Erobringen i 1066 var de fleste borgtårne bygget i træ, senere blev de opført i sten og på steder, hvor borgene var af permanent karakter, blev borgtårnene, der første var opført i træ, erstattet af en i sten. En af grundene til at borgtårnet er blevet et af de elementer, der mest forbindes med en borg, er, at det ofte er borgtårnet, der er den mest velbevarede del af borgen.

Det andet karakteristiske element er, som nævnt ovenfor, det befæstede indelukke. Et befæstet indelukke er ikke unikt for borge. Bymure og fæstningsværker af træ og sten har eksisteret længe, da man begynder at lave borge. Det nye ved borgens befæstede indelukke er, at man her befæster en herremandsbolig i en grad, der ikke tidligere er set. Dette befæstede indelukke kunne have mange faconer og kunne være opført af mange forskellige typer materiale. Det mest gængse var en omkransende jordvold med træpalisader eller stenmure ovenpå⁴⁴. Hertil kan der have været voldgrave, yderligere volde og mure, der omkranser borgtårnet indenfor den første vold. Det er vigtigt at gøre sig opmærksom på, at en borg ikke er en bygning, men flere bygninger, der alle tjente hver deres

⁴² Brown, S. 3.

⁴³ Brown, S. 15.

⁴⁴ Brown, S. 13.

formål for borgen, herunder stalde, smedje, tjenesteboliger og, hvor herremanden ikke bor i et borgtårn, en herremandsbolig⁴⁵. I et bevaringsmæssigt perspektiv er jordvoldene, voldgrave og rester af ringmure oftest det, der er tilbage af en borgruin, foruden borgtårnet, hvis der er et sådant.

Et eksempel på en borg, bestående af et befæstet indelukke i form af en jordvold, der engang har været en stenmur på, med et porttårn, ligeledes af sten, og et stort borgtårn som centrum for borgen, kan ses i Norfolk i det østlige England. Castle Rising er stadig privatejet, men er delvist administreret af English Heritage.

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/castle-rising-castle/>

Det sidste element, vi skal se på, er på en gang en befæstningsmetode og udgør på samme tid et karakteristisk element for en bestemt borgtype. En motte er en jordhøj, der enten er delvist naturlig eller fuldstændig menneskeskabt. På højen bliver der rejst et borgtårn konstrueret i enten træ eller sten. Kanten af jordhøjen bliver befæstet med en palisade eller en mur af sten. Dette skaber et befæstet indelukke på toppen af højen. I de fleste tilfælde er dette indelukke dog af mindre størrelse og kræver derfor en yderligere befæstningsring omkring højen, for at beskytte de andre bygninger, som hører til borgen. Denne type borg bliver kaldt motte-and-bailey og var meget udbredt i perioden lige efter normannernes erobring af England i år 1066⁴⁶. Normannerne rejste borge som et led i deres konsolidering af magten over England og motte-and-bailey-borge var en relativ nem og billig måde at gøre dette på, da motte-and-bailey-borgen i dens simpleste udgave ikke kræver meget mere end tømmer og arbejdskraft at opføre.

⁴⁵ Brown, S. 12.

⁴⁶ Brown, S. 15.

Borgtyper

I denne opgave bliver der primært set på de fem borgtyper, som udgør hovedparten af borgene under English Heritages varetægt. Disse fem borgtyper er motte-and-bailey, tower-keep, enclosure, shell-keep og quadrangular. Der er enkelte eksempler på borgtyper udover disse fem, men disse er enten af en sådan karakter, at der enten ikke kan generaliseres om dem eller de er i så dårlig bevarelsesmæssig stand, at borgtypen ikke kan identificeres. Herunder kommer der en kort redegørelse for hver af de fem karakteristiske borgtyper i opgaven.

Motte-and-bailey

Den første af de prominente borgtyper, der redegøres for i opgaven, er motte-and-bailey-typen. Motte-and-bailey-typen er en af de tidligste kendte borgtyper og det er en borgtype, der er særligt udbredt i England, da normannerne gjorde kraftigt brug af denne borgtype for at skabe og bevare kontrol over England efter erobringen i 1066. Denne borgtype består, som det kan udledes af navnet, af en motte eller en høj og en bailey eller et befæstet indelukke. De første borge af denne type blev opført i træ og mange blev senere ændret og ombygget i sten. Grunden til at denne type borge blev bygget i træ var, som tidligere nævnt, at dette er en billig og simpel konstruktionsmetode, der kun kræver arbejdskraft og træ⁴⁷. Herudover kunne denne type borg i træ opføres hurtigt, hvor der kunne være brug for den. Hvis man skal se nærmere på de to primære elementer i denne borgtype, må man nødvendigvis starte med at se på borgens motte, da det generelt set er denne, der er det mest velbevarede element fra en motte-and-bailey-type. En borgs motte kunne være i forskellige størrelser. Der er fundet eksempler på alt mellem halvanden og femten meter i højden. Ligeledes kunne diameteren på en motte også variere meget. Der er fundet et eksempel på en motte, hvis top havde en diameter på seks meter, hvorimod den største, der er fundet, selvom den er delvist naturlig, måler omkring 116 meter i diameteren⁴⁸.

Denne type borg bestod ikke kun af en motte med et borgtårn. Det befæstede indelukke, bailey, var den anden primære del af denne borgtype. Formålet for det befæstede indelukke er forholdsvis let til. Der var ikke plads til alle de ekstra bygninger, der skulle til, for at en herremandsæde og en fæstning kunne fungere⁴⁹. Borgens motte lå, med mindre topografien i området var specielt, ved det befæstede indelukkes mure og ikke midt inde i indelukket. Borgen var typisk anlagt således, at man

⁴⁷ Morris. S. 21

⁴⁸ Cathcart S. 43

⁴⁹ Morris S. 30.

skulle igennem det befæstede, for at kunne komme til borgens motte og dets borgtårn. Et af de vigtigste punkter, man skal ligge sig på sinde, når man taler om en borgs bailey, er, at det var almindeligt, at der forekom flere indelukker. Nogle eksempler har op til fem. Det skal også nævnes, at en borg med flere baileys generelt set havde stærkere og stærkere forsvarsværker jo længere ind i borgen man kom⁵⁰. Når man taler om en bailey eller befæstede indelukke, taler man, ligesom med borgtårnet, om et element, der går igen i mange forskellige borgtyper. Som det vil blive nævnt senere, er både mottes og baileys en del af shell-keep-borge og en enclosure-borg er karakteristisk ved, at den består af en række indelukker, der omgiver hinanden. Der er stor variation indenfor de forskellige borgtyper. Ligeledes findes der mange overlap af typer, hvor en borg overgår fra en type til en anden eller inkorporere elementer fra en type i opførelsen af en anden. For at gøre inddelingen af borge i English Heritage varetægt mere overskuelig, er borgene klassificeret som den type borg, de er registreret som under Historic Englands liste over scheduled monuments og listed buildings.

Shell-keep

En shell-keep-borg er en borgtype, der er en direkte efterkommer af motte-and-bailey-typen. Den er opført ud fra de samme grundlæggende principper, men i stedet for et centralt borgtårn, er toppen af borgens motte omkranset af en mur af sten. Cathcart beskriver en shell-keep-borg som en motte-and-bailey-borg, hvor palisaden, der normalt indrammer toppen af højen, er blevet erstattet af en mur af sten, ofte med tårne⁵¹. Dog findes der eksempler på shell-keep-borge, hvor murene er blevet ført videre ned af højen for at danne mere komplekse forsvarsværker. Der findes ligeledes borge, der kan karakteriseres som både shell-keep- og motte-and-bailey-borge, da den både har det, der defineres som et shell-keep og et borgtårn. Cathcart kommer i hans værk, *The Castle in England and Wales*, ind på, hvordan den ældre hypotese om, at alle stenmure, man finder på en motte, er noget, der er opført efter borgens oprindelige konstruering, som erstatning for tidligere borgtårne af træ, ikke længere er valid⁵². Derfor kan det også i mange tilfælde være besværligt og man kan argumentere for, at det ikke længere giver mening, at dele motte-and-bailey- og shell-keep-borge fra hinanden, når de stort set er identiske.

Tower-keep

Tower-keep-borge var den anden form for tidlige borge opført i sten, den første værende shell-keep-typen. På listen over scheduled monuments på Historic Englands hjemmeside, bliver en tower-keep-

⁵⁰ Cathcart. S. 47.

⁵¹ Cathcart. S. 48

⁵² Cathcart. S. 48-49

borg beskrevet som værende et, ofte firkantet, borgtårn, der kan være omgivet af et befæstet indelukke eller være fritstående. Hvis borgtårnet havde et indelukke, ville dette bestå af en stenmur, som ofte var omkranset af en voldgrav⁵³. Cathcart giver udtryk for, at de tidlige stenborge oftest kun bestod af borgtårnet eller et shell-keep og et enkelt indelukke. Ifølge Cathcart er baileys, ud over den første, i de fleste tilfælde en tilbygning, der er kommet til senere. Foruden dette er det ofte tilfældet, at hvis det befæstede indelukke og borgtårnet ikke er opført på samme tid, så er det befæstede indelukke den ældre del af borgen. Dette skyldes, at borgtårnet i den normanniske stil var mere teknisk krævende at konstruere end de omkringliggende mure⁵⁴. I English Heritages korte defineringstekst for stenborge finder man en lidt mere uddybende beskrivelse af, hvad en tower-keep-borg er for en størrelse. Borgtårnet kunne, ud over at være firkantet, også være rundt og der er eksempler på polygonale borgtårne. Et borgtårn vil oftest være den mest prominente del af borgen, da den rent arkitektonisk skiller sig ud fra resten af borgen. Borgtårnet var ligeledes, i mange tilfælde, der, hvor herremandens familie havde deres gemakker. Dog blev disse ofte støttet af andre bygninger i borgen. English Heritages tekst beskriver de ydre forsvarsværker i flere detaljer, for eksempel at borgtårnet er omkranset af en stenmur, der ofte har tårne og brystværn⁵⁵. Der er et punkt, hvor teksten giver en anden fortolkning af tower-keep-borgen end den, man finder hos Cathcart. Forskellen ligger i, at English Heritages tekst beskriver, hvordan en tower-keep-borg oftest har to eller flere baileys indenfor ydermuren⁵⁶.

Enclosure

Enclosure-borge kan i grove træk ses som en anden version af shell-keep-typen. Den største forskel er, at en enclosure-borg ikke har en motte eller et keep, hverken af tower-keep- eller shell-keep-typen. En enclosure-borg er en borg opført i sten, hvis primære forsvarsværker består af de mure, samt murenes tårne, der omkranser borgen. Derfor kan denne borgtype mindes om en shell-keep-borg, dog med en større indre borggård. Nogle enclosure-borge havde et borgtårn indenfor murene, men dette havde ikke nogen forsvarsmæssig betydning. Mange enclosure-borge havde mere end et befæstet indelukke og havde stærke porttårne. Det var også normalt, at denne type borge var omgivet af en voldgrav. De tidligste eksempler på enclosure-typen stammer fra tiden lige efter 1066, dog var disse af mindre komplekse end senere eksempler. Størstedelen af borgene af denne type bliver opført i løbet af 1200-tallet, hvor man begyndte at opføre og ombygge borge, for at inkorporere de

⁵³ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1010829>

⁵⁴ Cathcart. S. 62

⁵⁵ Bowden. S. 4

⁵⁶ Bowden. S. 4

tekniske udviklinger og erfaringer, man havde opnået under korstogene⁵⁷. Karakteristisk for tårne på murene omkring alle forskellige borgtyper fra 1200-tallet var, at tårnene udviklede sig fra at være firkantede eller polygonale til at blive runde, således at der ikke var nogen blinde vinkler i tårnenes udsyn. Disse tårne var karakteristiske ved, at de havde flere etager inde i tårnet, hvorfor de øverste ofte blev brugt som boliger⁵⁸. Generelt set udvikler borgene sig fra korstogenes tid og frem igennem 1200-tallet. Det er ligeledes fra denne tid, at man finder de fleste af det som Cathcart betegner som ”*keepless castles*”⁵⁹, altså borge uden et borgtårn, hvilket generelt set vil referere til enclosure-borge.

Quadrangular

En borg af quadrangular-typen er konstrueret omkring en kvadratisk eller rektangulær borggård med stenmure omkring. Oftest finder man tårne i hvert hjørne af muren for at dække over vinklerne. Typisk havde denne type borg voldgrave fyldt med vand omkring sig og nogle havde yderligere lag af ringmure, der skabte flere befæstede indelukker omkring den centrale borggård. Borgtypen tager sit navn fra den centrale, firkantede borggård. Da disse borge var opført omkring et symmetrisk design⁶⁰, var de meget svære at ombygge eller forbedre efter deres oprindelige opførelse. Man finder enkelte eksempler på denne borgtype fra sidste halvdel af 1200-tallet. Størstedelen af borgene er opført i løbet af 1300-tallet. Ifølge Historic England findes der ikke to borge af denne type, der er helt ens, ligesom der heller ikke findes mange af denne type borge i England. Der findes 64 quadrangular-borge, heraf er 20 opført i den nordlige stil og 44 i den sydlige stil⁶¹. Det, at der findes to geografisk definerede undertyper af en borgtype, er i sig selv interessant. Den nordlige stil er defineret ved, at tårnene ved borgens fire hjørner er firkantede og meget store, men de går ikke langt ud fra borgmure. Den sydlige stil er derimod defineret af runde tårne, som går væsentligt længere ud over borgmuren⁶².

Andre borgtyper

De resterende borgtyper er af en sådan art, at der under English Heritages varetægt kun findes meget få eksempler. Ellers er der tale om borge, som ikke kan kategoriseres under en bestemt type. Et eksempel på en borg, der ikke kan defineres som en bestemt type, er Tintagel Castle i Cornwall.

⁵⁷ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007900>

⁵⁸ Cathcart. S. 77

⁵⁹ Cathcart. S. 78.

⁶⁰ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014716>

⁶¹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014716>

⁶² <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014716>

Denne borg ligger på en klippeø og er opført ovenpå resterne af en ældre romersk bebyggelse. Hvad man kan sige om borgen er, at den er fra omkring 1233 og har tre baileys⁶³, men på grund af dens beliggenhed, kan borgen ikke ligges under en bestemt kategori. En borgtype, der bør nævnes kort, er concentric-typen. Denne borgtype kan bedst beskrives som de mest avancerede enclosure-borge. En concentric-borg har flere lag af mure, der ofte står så tæt på hinanden og opført i forskellige højder, således at bueskytter på den indre mur kan dække de soldater, der forsvare den ydre⁶⁴. Eksempler af denne borgtype er sjældne, da de generelt er af meget omfattende størrelse og er teknisk krævende at opføre. Et af de bedste eksempler af denne borgtype er Englands største borg, som er under English Heritages varetægt, Dover Castle⁶⁵.

Inddeling og kategorisering af borge under English Heritages varetægt

I dette afsnit kommer der en inddeling og kategorisering af alle borge under English Heritage varetægt. Den overordnede kategorisering af borgene kommer i form af en periodemæssig inddeling af borgene. Herefter bliver borgen yderligere inddelt i borgtyper og geografisk placering. Der skal gøres opmærksom på, at under denne inddeling bliver borgerne inddelt således, at årstallet, der nævnes, er borgens oprindelige konstruktionsår, udover i et enkelt tilfælde, hvor en borg er blevet jævnet med jorden og en ny er blevet opført på omtrent samme sted. Den borgtype, der bliver nævnt, er den type borg, som man kan se resterne af. Altså vil en borg som York Castle inddeles som en borg fra tiden omkring erobringen af England. Borgen, der står nu, er en tower-keep-borg og derfor er den skrevet ind som sådan. Den var oprindeligt en motte-and-bailey borg.

Når man skal kategorisere de borge, som er under English Heritages varetægt, kan de inddeles på forskellige måder. I forbindelse med en undersøgelse om man kan sige noget om, hvilke borge der bliver bevaret og hvordan disse bliver udnyttet, vil det være fordelagtigt at inddele borgene i tidsperioder.

De perioder, som kategoriseringen af borgene bliver inddelt i, er borgbygningens begyndelse under normannerne og angevinerne fra 1066 til 1225. Den anden periode er der, hvor man kan argumentere for, at borgbygningen har nået sit klimaks, og den strækker sig fra 1225 og indtil cirka 1350.

⁶³ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014793>

⁶⁴ Bowden. S. 4

⁶⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1019075>

Herefter begynder den tredje og sidste periode, som man grundlæggende kan kalde borgens tilbagegangsperiode. Den sidste periode er sværere at klarlægge end de to foregående, da den begynder på forskellige tidspunkter i forskellige dele af England. Fælles for perioden er dog at borgen, i sin oprindelige form, mister betydning. I denne opgave er tilbagegangsperioden fastsat som værende fra cirka 1350 til cirka 1500, da dette i grove træk dækker perioden mellem borgens storhedstid og Henrik d. 8.s regeringsperiode, som startede i 1509. De typiske fæstningsværker opført under Henrik d. 8 og hans efterkommere er, selvom mange af dem har ordet Castle i deres navne, ikke rigtige borge, men artilleriforter.

Normannisk angevinske periode

Hvis vi først skal gøre et forsøg på at klassificere de engelske borge under normannerne og angevinnerne, er det oplagt at starte med de borge, der opstod som et led i den normanniske erobring af England. Langt de fleste af disse borge blev opført i træ, dog blev nogle, herunder Tower of London som det første, forholdsvist hurtigt rekonstrueret i sten⁶⁶. Karakteristisk for perioden lige efter erobringen er også, at de fleste borge, der bliver opført, er af typen motte-and-bailey. Det, at mange af de tidlige borge er af motte-and-bailey-typen, samt at de er konstrueret i træ, skal dels ses i lyset af erobringen i 1066. Der er behov for et større antal borge til at pacificere lokalbefolkningen indenfor en relativ kort tidsramme og derfor gør man brug af et materiale, der findes lokalt, og en borgtype, som ikke kræver specialiseret arbejdskraft at opføre. Et par eksempler på disse kan være York Castle opført 1068-9, som senere bliver til stenborgen Clifford's Tower, og Carisbrooke, opført omkring 1070⁶⁷. En væsentlig del af English Heritages borge falder ind under den Normannisk angevinske periode og en væsentlig del af disse er, eller begyndte, som motte-and-bailey-borge. En af grundene til, at så mange af disse borge kan ses i dag, er fordi at bakken, motte, og de omkringliggende jordvolde har overlevet tid og vejr⁶⁸. Der findes også tilfælde, som for eksempel Old Sarum og Portchester, hvor man ikke byggede borgene op fra grunden, men lod dem indgå i gamle fæstningsværker. Særligt Old Sarum er interessant, da der her er tale om et jernalderringfort, hvor normannerne opførte en borg i midten af den gamle fæstning⁶⁹. Meget tyder på, at næsten alle motte-and-bailey-borge, i hvert fald til at begynde med, blev opført i træ. Det var dog ikke den eneste type

⁶⁶ Brown. S. 37.

⁶⁷ Brown. S. 36.

⁶⁸ Brown. S. 38.

⁶⁹ Brown. S. 42.

borg, som blev opført i denne periode. Allerede fra begyndelsen af den normannisk angevinske periode blev nogle borge opført i sten. Et eksempel på dette er Richmond Castle, som har haft ringmure i sten fra dets oprindelige opførelse. Det skete også, at borge blev lavet om fra en type til en anden. Et godt eksempel på dette er borgen Framlingham. Framlingham begyndte som en motte-and-bailey-type-borg, men denne blev ødelagt efter ejeren deltog i et oprør mod kongen. Et par årtier senere blev borgen genopført, denne gang i sten og som et shell-keep, en borg uden et centralt borgtårn. Til gengæld havde den en stor ringmur af sten med tretten tårne, samt et stort ydre område mod syd i form af en anden bailey omkranset af en jordvold dækket af palisademur⁷⁰. Et karaktertræk, som løber igen over den normanniske periode, er, at borgtårnet, såfremt borgen havde et sådant, oftest var firkantet, som det ses med det hvide tårn i Tower of London. Når man bevæger sig længere op i den normannisk angevinske periode, bliver antallet af borgtårne i sten større og større, og det er også borgtårnet, der ofte er det mest genkendelige ved en tidlig middelalderborg. Et af de flotteste og bedst bevarede eksempler på borge med et centralt borgtårn fra denne periode er Rochester Castle. Rochester Castle er også et særdeles veldokumenteret eksempel, da man fra skriftlige kilder ved, at borgtårnet stammer fra årene efter 1127, da Henry d. 1. i dette år gav tilladelse til at opføre et borgtårn i Rochester Castle og opførelse af borgtårnet er ligeledes velbeskrevet⁷¹. En ting, som er man bliver nødt til at ligge vægt på, er, at i de borge, som har et centralt borgtårn, fungerer borgtårnet stort set altid som herremandens residens, ligesom at borgtårnet oftest er det dominerende punkt i borgen. Det er borgtårnet, der fungerer som sidste tilflugtssted i det tilfælde, at en angriber er brudt gennem de ydre forsvarsværker. Man begynder hen mod slutningen af perioden at se andre former for borgtårne. Et eksempel er det cylindriske borgtårn, der dukker op omkring år 1200. Her er Longtown et godt eksempel. En mellemtid mellem de firkantede og de cylindriske borgtårne findes også. Her kan man se på det oktagonale borgtårn i Orford Castle fra 1167-9. Det firkantede borgtårn varer dog ved til slutningen af middelalderen. Det vigtigste aspekt af det tidlige borgbyggeri i England ligger sig op af Erobringen i 1066. Borgene bliver bygget, mange gange i hast og af militær nødvendighed. Derfor er det vigtigt at se på de tidlige engelske borge som nogle, der bliver kontinuerligt videreudviklet og forbedret⁷².

Herunder er listen over de borge i English Heritage varetægt, som er opført under den normannisk angevinske periode, anført med originalt opførelsesårstal, borgtype og geografisk placering.

⁷⁰ Brown. S. 43.

⁷¹ Brown. S. 46.

⁷² Brown. S. 57.

- Barnard Castle. (Mellem 1109-1125, Shell-keep-borg, County Durham, Nordøstengland⁷³)
- Berkhamsted Castle (1066, Motte-and-bailey-borg, Vestengland)
- Bowes Castle (Opført omkring 1136, ombygget i sten i 1171, Tower-keep-borg, County Durham, Nordøstengland)
- Bramber Castle (1075, Motte-and-bailey-borg, Sussex, Sydøstengland)
- Brough Castle (1092, Motte-and-bailey-borg, Cumbria, Nordvestengland)
- Burgh Castle (Fra sidst 1000-tallet og starten af 1100-tallet, Motte-and-bailey-borg, Norfolk, Østengland)
- Carisbrooke Castle (Omkring 1100, Shell-keep-borg, Isle of Wight, ligger ud for den engelske sydkyst)
- Carlisle Castle (Mellem 1122 og 1135, Tower-keep-borg, Cumbria, Nordvestengland)
- Castle Acre (Kort efter 1066, Shell-keep-borg, Norfolk, Østengland)
- Castle Rising (Omkring 1140, Tower-keep-borg, Norfolk, Østengland)
- Chester Castle (Fra 1070, Motte-and-bailey-borg, Chester, Vestengland)
- Christchurch Castle (Fra 1066, Motte-and-bailey-borg, Dorset, Sydvestengland)
- Clifford's Tower/York Castle (Oprindelige borg er fra 1086, Oprindeligt motte-and-bailey-borg, senere Tower-keep-borg, York, Nordengland)
- Clun Castle (Grundlagt mellem 1090 og 1110, Motte-and-bailey-borg, Shropshire, Vestengland)
- Conisbrough Castle (Opført kort efter 1066, Tower-keep-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Deddington Castle (Opført kort efter 1066, Motte-and-bailey-borg, Oxfordshire, Mellemengland)
- Dover Castle (1066, Concentric-borg, Kent, Sydøstengland)
- Eynsford Castle (Opført mellem 1085 og 1087, Enclosure-borg, Kent, Sydøstengland)
- Farnham Castle (1138, Shell-keep-borg, Surrey, Sydengland)
- Framlingham Castle (Den første borg er fra starten af 1100-tallet, Shell-keep-borg, Suffolk, Østengland)
- Goodrich Castle (Slutningen af 1000-tallet, Quadrangular-borg, Herefordshire, Vestengland)
- Helmsley Castle (1120, Enclosure-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Kenilworth Castle (Fra først i 1120'erne, Enclosure-borg, Warwickshire, Mellemengland)

⁷³ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007505>

- Launceston Castle (Omkring 1068, Shell-keep-borg, Cornwall, Sydvestengland)
- Longtown Castle (Omkring 1175, Motte-and-bailey-borg, Herefordshire, Vestengland)
- Ludgershall Castle (Sidst i 1000-tallet, Ringwork-borg, Wiltshire, Vestengland)
- Lydford Castle (Omkring 1066, Motte-and-bailey-borg, Devon, Sydvestengland)
- Middleham Castle (1190, Concentric-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Moreton Corbet Castle (Omkring 1100, genopbygget omkring 1560, og hører derfor kun marginalt ind under parametrene for opgaven)
- Norham Castle (1121, Tower-keep-borg, Northumberland, Nordøstengland)
- Okehampton Castle (1086, Motte-and-bailey-borg, Devon, Sydvestengland)
- Old Sarum (Omkring 1070, Motte-and-bailey-borg, Wiltshire, Mellemengland)
- Orford Castle (Opført mellem 1165 og 1173, Tower-keep-borg, Suffolk, Østengland)
- Pevensey Castle (1066, Enclosure-borg, Sussex, Sydengland)
- Peveril Castle (1066-1086, Tower-keep-borg, Derbyshire, Mellemengland)
- Pickering Castle (Opført mellem 1069-70, Motte-and-bailey-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Portchester Castle (Opført sidst i 1100-tallet, Tower-keep-borg, Hampshire, Sydengland)
- Prudhoe Castle (Sidst i 1000-tallet, Tower-keep-borg, Northumberland, Nordøstengland)
- Restormel Castle (Omkring 1100, shell-keep-borg, Cornwall, Sydvestengland)
- Richmond Castle (1071, Enclosure-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Rochester Castle (1087-89, Tower-keep-borg, Kent, Sydøstengland)
- Scarborough Castle (1157-64, Enclosure-borg, Yorkshire, Nordengland)
- St. Leonard's Tower (Sidst i 1000-tallet, Tower-keep-borg, Kent, Sydøstengland)
- Sutton Valence Castle (Sidste halvdel af 1100-tallet, Tower-keep-borg, Kent, Sydøstengland)
- St. Briavels castle (Opført mellem 1075-1129, Enclosure-borg, Gloucestershire, Vestengland)
- Skipsea Castle (1086, Motte-and-bailey-borg, Yorkshire, Nordengland)
- Totnes Castle (Omkring 1068, Shell-keep-borg, Devon, Sydvestengland)
- Warkworth Castle (Omkring 1157, Tower-keep-borg, Northumberland, Nordengland)
- Wigmore Castle (Omkring 1070, Motte-and-bailey/ringworks-borg, Herefordshire, Vestengland)

Storhedsperiode

I denne periode, som strækker sig fra 1225 til cirka 1350, har borgen sin arkitektoniske storhedstid. Her ser man en tendens til, at de borge, der bliver opført i 1220'erne og fremefter, samt de ældre borge, der bliver ombygget, bliver konstrueret uden et borgtårn i langt større grad end før. Nye byggemetoder, samt metoder til at udnytte landskabet gør, at man i højere grad ligger vægt på de ydre forsvarsværker. Eksempler på disse nye typer af borge er Bolingbrooke Castle og Beeston Castle. Et eksempel på en af de borge, der bliver forbedret så meget, at ringmuren med en ny type tårne, der skaber dødszoner for en angriber, som forsøger at komme frem til porttårnene, stort set gør borgtårnet indenfor murene overflødigt, er Goodrich Castle. Et andet nyt og vigtigt element, der kommer frem i denne periode, er det forstærkede porttårn. Et godt eksempel på dette er Beeston Castle med to tvillingetårne, der er bundet sammen og har porten imellem sig. Denne type port er nemmere at forsvare, da det essentielt har et fremskudt tårn på hver side. Da tårnene også er forbundet over porten, gør dette, at man både kan smide forskellige objekter ned i hoved på en angriber, der forsøger at trænge igennem porter, og hvad der er endnu vigtigere, at man kan smide vand ned og slukke en eventuel brand, som en angriber forsøger at starte⁷⁴. I denne periode opstår der flere walisiske oprør, ligesom England erobrer de sidste frie dele af Wales, og det betyder, at man i Wales ser nogle af de prægtigste engelske borge blive opført, blandt dem Caernarvon Castle. Det betyder dog også, at en række ældre borge i grænselandet mellem England og Wales, heriblandt St. Briavels Castle og Chester Castle, bliver forstærket. I selve England skal man i denne periode ligge mærke til, at fordi der blev opført så mange borge, som der gjorde i den normannisk angevinske periode, så bliver det i denne anden periode mere normalt at forstærke eller ombygge ældre borge end det er at bygge nye⁷⁵. Som led i dette blev Tower of London væsentligt forøget i denne periode. Man skal også ligge sig på sinde, at selvom borgtårnet mistede popularitet i nye borge og blev fjernet ved andre, blev det ved med at spille en stor rolle i mange borge, blandt andet Tower of London, Middleham Castle og Dover Castle⁷⁶. Borgene her blev forstærket og udbygget ligesom mange andre. Her valgte man at fokusere på borgtårnet, der stadig i mange tilfælde fungerede som borgens stærkeste punkt. Så selvom der kommer nye borge til, er det vigtigste element stadig den fortsatte udvikling og sammensmeltningen af nye og gamle elementer i borgen. Det er også vigtigt at huske på, at mange borge, der er på listen over borge fra den første periode, er blevet ombygget og moderniseret

⁷⁴ Brown. S. 67

⁷⁵ Brown. S. 81

⁷⁶ Brown. S. 86.

senere, så de kom til at inkorporere de nye elementer fra denne periode. Som tidligere nævnt er borgene på listen ovenfor, da det var i denne periode de oprindeligt blev grundlagt.

Herunder er listen over de borge der er opført i borgens storhedsperiode.

- Beeston Castle (1220's, Enclosure-borg, Cheshire, Vestengland)
- Berry Pomeroy Castle (Omkring 1300, på grund af ombygning i 1500-tallet kendes den oprindelige type ikke, borgen eksisterer som et Tudor-palæ, der ligger indenfor den gamle borgs mure. Devon, Sydvestengland)
- Berwick Castle (Første halvdel af 1100-tallet, Motte-and-bailey-borg, Northumberland, Nordøstengland)
- Bolingbroke Castle (1220, Enclosure-borg, Lincolnshire, Nordengland)
- Brougham Castle (Omkring 1214, Tower-keep-borg, Cumbria, Nordvestengland)
- Dunstanburgh Castle (1313-1322, Enclosure-borg, Northumberland, Nordøstengland)
- Hadleigh Castle (Omkring 1215, Enclosure-borg, Essex, Østengland)
- Piel Castle (1327, Enclosure-borg, Cumbria, Nordvestengland)
- Tintagel Castle (1233, Borgen er bygget ovenpå tidligere romerske fæstningsværker og på en klippe, borgen kan derfor ikke ligges under en generel type, Cornwall, Sydvestengland)
- Tynemouth Priory and Castle (Der har eksisteret en tidligere borg, men resterne af denne er begravet) (1296, Enclosure-borg, Tyne and Wear, Nordøstengland)

Tilbagegangsperiode

Denne periode strækker sig fra cirka 1350 til omkring år 1500. Grunden til at denne periode kan kaldes for borgens tilbagegangsperiode, er at man fra denne periode begynder at se tegn på borge med design, der går væk fra den tidlige deling mellem fæstning og herregård. Mange borge, der bliver opført i denne periode, begynder at have mere fokus på luksuriøse forhold for herremanden og dennes familie, end på militære forsvarsværker⁷⁷. Grundene til at middelalderborgen mister sin militære betydning, er mange og varierende og kunne derfor være et interessant projekt i sig selv. Derfor vil de ikke blive diskuteret i denne opgave. Når man kommer med den påstand, at denne periode er en tilbagegangsperiode for borgen som militærfæstning, skal man dog være påpasselig. I samme periode, hvor man kan argumentere at borgens militære funktion er ved at blive faset ud til fordel

⁷⁷ Brown. S. 89.

for mere komfort, kan man også se tendensen til, at der bliver opført flere borge i det nordlige England. Dette skyldes, at man kan se det nordlige England med grænse til Skotland som en stor undtagelse for denne nedgangsperiode. At borgen stadig var særlig vigtig i Nordengland i denne periode, skyldes blandt andet de fejlslagne engelske forsøg på at erobre Skotland i første halvdel af 1300-tallet og faren ved en tofrontskrig gennem en skotsk-fransk alliance⁷⁸. Typisk for borgene, der blev opført i denne periode, var, at de ikke var den type store middelalderborge, som man finder fra 1200-tallet. Der var generelt tale om borge af en karakter som Edlingham i Northumberland. Denne borg består af et mindre firkantet indelukke med et rektangulært borgtårn i den ene ende og et porttårn i den anden ende⁷⁹. Det er også relevant at nævne, at der omkring denne periode findes mange mindre befæstede adelsboliger i det nordlige England og i hele England, men at disse kunne defineres som borge. En bestemt type af denne slags forstærkede herremandsboliger i Nordengland var det, der kaldtes et pele-tower. Denne type tårne minder om mindre tower-keeps og kunne også have mure omkring sig, dog ikke af den tykkelse, som det man kan kalde rigtige borgmure. Disse pele-towers var et effektivt modsvar på plyndringstogter over den skotske grænse, uden at en herremand skulle bruge ressourcerne på en større borg. Det kan dog være svært at definere mellem de mindre borge fra denne periode og pele-towers og andre befæstede tårn huse fra perioden⁸⁰. Dog er der også eksempler på større borge fra denne tid og i andre områder end Nordengland. Her er Nunney Castle i Somerset, Sydvestengland, et godt eksempel. Denne borg er fra 1373 og er et eksempel på en tower-keep-borg, som man kan finde dem helt tilbage fra 1100-tallet⁸¹. Dette er ligeledes et godt eksempel på, at borgtårnet, trods varierende popularitet, blev ved med at være en af de to primære borgtyper op gennem middelalderen⁸². Brown argumenterer for, at en af de væsentligste elementer for denne periode er udviklingen af beboelsesområderne i borgen, som mange gange skete på bekostning af borgens forsvarsmæssige aspekter⁸³.

Før listen over borgene fra denne periode under English Heritages varetægt bliver sat op, skal der gøre opmærksomt på et mindre problem med denne liste. English Heritage hævder at have 64 borge under deres varetægt og når man skiller bygninger, som har ordet Castle, på dansk borg, i dets navn,

⁷⁸ Brown, S. 90.

⁷⁹ Brown. S. 91.

⁸⁰ Brown. S. 91

⁸¹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014716>

⁸² Brown. S. 96.

⁸³ Brown. S. 104.

men meget tydeligt ikke er en borg, fra, ender man også på cirka dette tal. Der kan dog argumenteres for, at et par af de borge, English Heritage har med på deres liste, ikke passer under definitionen af borge, som den forekommer i denne opgave. For at få antallet af borge i opgaven til at passe med det English Heritage beskriver, er disse borge med på listen. Dog bliver det nævnt senere i opgaven, når borge fra tilbagegangsperioden forekommer i analysen, at der er en vis usikkerhed med disse specifikke borge.

Herunder er listen over borge fra tilbagegangsperioden.

- Ashby de la Zouch Castle (1474, Senmiddelalder borg, Leicestershire, Mellemengland)
- Baconsthorpe Castle (1460, Senmiddelalder borg, Norfolk, Østengland)
- Belsay Castle (1370, Tower house, Northumberland, Nordøstengland)
- Donnington Castle (1386, Quadrangular-borg, Berkshire, Mellemengland)
- Farleigh Hungerford Castle (1377, Enclosure-borg, Somerset, Sydvestengland)
- Hylton Castle (1072, borg i træ, omkring 1390, borg i sten, store ændringer i 1800-tallet, Tyne and Wear, Nordøstengland)
- Kirby Muxloe Castle (1480, Quadrangular-borg, Leicestershire, Nordengland)
- Nunney Castle (1373, Quadrangular-borg, Somerset, Sydvestengland)
- Old Wardour Castle (1390'erne, Tower-keep-borg, Wiltshire, Mellemengland)
- Penrith Castle (Omkring 1437, Quadrangular-borg, Cumbria, Nordvestengland)

Analyse

Analyseafsnittet vil forsøge at besvare følgende spørgsmål: Hvorfor bliver borge bevaret i England? Hvad kan man se af forskelle, ligheder og særlige omstændigheder på de borge, der bliver bevaret, mod de borge, der bliver bevaret og aktivt udnyttet, og de borge, der ”kun” er ruiner? Og hvordan passer de valgte cases ind i analysen?

Før analysen starter er det nødvendigt at komme med en definition af begrebet aktiv udnyttelse. Begrebet vil komme til at spille en stor rolle i analysen og i opgaven som helhed. Med aktiv udnyttelse menes det, at der er en udstilling, en museumsforretning, gerne en form for levendegørelse, undervisningstilbud til skoler og betalt entré.

Analysen kommer til at være struktureret på følgende måde. Først kommer der et afsnit om kriterier og bevaringstilstand, derefter et afsnit om engelsk kulturarv og dernæst kommer der et afsnit om geografisk og periodemæssig inddeling. Afslutningsvis bliver disse tre afsnit sat op mod hinanden

for at undersøge, hvilke af de forskellige faktorer, der har vist sig at vægte højest. Analysen kommer til at bygge på et udvalgt antal borge, som enten er karakteristiske for en periode, et område eller begge, eller som er unikke, idet at de ligger uden for, hvad der er karakteristisk for den periode og det område, de er bygget i.

Bevaringskriterier og bevaringstilstand, og Dover Castle.

<http://www.english-heritage.org.uk/content/properties/dover-castle/portico/ramparts-and-ditches>

Hvis man skal undersøge, hvordan kriterierne for udvælgelsen af bevarelsesværdige borge påvirker hvilke borge, der bliver bevaret og udnyttet, er der et åbenlyst svar. En borg skal opfylde flere af disse kriterier for komme på bevaringslisterne, og når en borg bliver bevaret, er der større sandsynlighed for at den bliver aktivt udnyttet til historieformidling. Udover dette faktum skal man have med, at alle borge er unikke og dermed optræder de aldrig på listerne af samme grund. Alligevel er mange borge bygget ud fra samme grundlæggende mønstre, og idéen og designet bag dem er ens, alt efter hvilken periode og hvilket område, de er bygget i. Derfor kan man undersøge forskelle og ligheder blandt borge under English Heritages varetægt ved at se på, hvordan borgene generelt passer ind under kriterierne for bevarelse og hvordan de herunder ligner hinanden eller afviger fra hinanden. Man kan også se på, om der er enkelte borge, der slet ikke passer ind i det generelle mønster og derfor er mere interessant at bevare og aktivt udnytte.

Man kan begynde analysen med at se på hver ende af skalaen for bevaringskriterier og bevaringstilstande og se på Englands og English Heritages største og måske mest velbevarede borg, Dover Castle. Dover Castle er speciel, fordi at den er så velbevaret og fordi at stedet, hvor borgen ligger, har været befæstet og beboet siden jernalderen og har været i brug som militær kompleks op til og med Anden Verdenskrig. Dover Castle er på listen over scheduled monuments, fordi at den er et næsten perfekt

eksempel på flere af kriterierne⁸⁴. De to kriterier, som går forud for de andre, er kravet om arkæologisk eller historisk interesse, hvor Dover Castle har begge. De andre kriterier, der passer usædvanligt godt til Dover Castle er rarity, documentation/finds, group value og diversity⁸⁵. De enkelte kriteriers betydning er gennemgået i et tidligere afsnit og bliver derfor ikke beskrevet yderligere her. Dover Castle er alt hvad der i dag forventes af en middelalderborg. Dets forsvarsværker vidner om en teknisk innovation og konstruktionskundskaber, som var forud for sin tid, da borgen blev opført. Det store borgtårn er, udover at være et af de største i England, også usædvanligt godt bevaret. Dette selvom borgen har været i næsten kontinuerlig brug siden dens opførelse og derfor er blevet udbygget og moderniseret over flere omgange⁸⁶. At Dover Castle derfor bliver aktivt udnyttet, som museum, turistdestination og til historisk forskning er naturligt.

Berwick Castle

<http://www.visitberwick.com/historic-sites/berwick-castle>

Hvis Dover Castle er pragteksemplaret af velbevarede middelalderborge, kan vi se Berwick Castle i den modsatte ende af England, ved det skotske grænseland, som det modsatte. Berwick Castle optræder kun, som listed og ikke som et scheduled monument. Borgen er på den ene liste udelukkende på grund af dens alder og det faktum, at man stadig kan se, hvad det engang har været. Berwick

⁸⁴ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1019075>

⁸⁵ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013__2_.pdf

⁸⁶ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1019075>

Castle er i dag kun en ruin. Det, at borgen ikke er bevaret i bedre stand, skyldes historiske og geografiske omstændigheder. Borgen var udsat for kontinuerlige angreb og belejringer i løbet af middelalderen på grund af sin beliggenhed på grænsen mellem England og Skotland og den blev forladt, da moderne forsvarsværkerne blev opført omkring Berwick-Upon-Tweed i 1500-tallet. Selvom borgen i dens funktionstid havde en vigtig position og var en af de strategisk vigtige borge i England, er borgen ikke blevet bevaret efter, at den ikke længere var militært forsvarlig og dermed også usikker at bo i⁸⁷. Selvom borgen ikke bliver aktivt udnyttet, er den alligevel, i forlængelse af bymurene omkring Berwick-Upon-Tweed, en turistattraktion og English Heritage har en mindre butik ved borgen.

Det interessante her er opfyldelsen af kriterierne for at komme på bevaringslisterne. Dover Castle opfylder flere af kriterier for scheduled monuments, mens Berwick Castle ikke er et scheduled monument. Dette er et eksempel på hver sin ekstreme ende af skalaen for både bevaringstilstand og opfyldelse af bevaringskriterier. Kriteriemæssigt kan de to borge næsten ikke sammenlignes, men fungerer til at fremhæve hvor stor afstand, der kan eksistere mellem de forskellige borge under English Heritage varetægt. Der hvor en sammenligning mellem Dover Castle og Berwick Castle bliver interessant, er ved at se på bevaringstilstanden af de to borge. Den ene er et af de mest velbærede eksemplarer og den anden er en ruin. Det er ikke så meget det, at Berwick er en motte-and-bailey-borg og Dover Castle er en stor koncentrisk borg, med omfattende forsvarsværker, der har betydet noget, som det er det faktum, at Berwick Castle lå i et område, der så kontinuerlig konflikt igennem hele middelalderen, hvorimod Dover Castle lå i et område, der ikke så konflikt lige så ofte, på trods af at Dover Castle blev belejret mindst to gange. I sammenligningen mellem disse to borge kan man komme med den påstand, at den primære årsag til at Dover Castle blev bevaret, hvor Berwick ikke gjorde, var kontinuerlig brug. Det skal også nævnes at, hvor Dover Castle er en del af et større kulturarvs kompleks og kan siges at ramme den engelske nationale historie i højere grad end Berwick gør, så kan det antages, at Berwick har en tilknyttet forretning af den ene årsag, at den kommer som et naturligt led i en rundtur omkring de 1500- og 1600-tals forsvarsværker, der er omkring Berwick-Upon-Tweed. Da English Heritage har ansvaret for både Berwick Castle og forsvarsværkerne omkring Berwick-Upon-Tweed, optræder Berwick Castle ikke uafhængigt i English Heritages materialer, men som et led i et besøg til Berwick-Upon-Tweed.

⁸⁷ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/berwick-upon-tweed-castle-and-ramparts/history/>

Penrith Castle

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/penrith-castle/>

Hvis man skal se på en borg, der, hvad angår opfyldelse af bevaringskriterier, befinder sig imellem Dover og Berwick, er Penrith Castle et godt eksempel. Penrith Castle er en ruin, ligesom Berwick, men dels på grund af dens specielle oprindelse er den på listen over scheduled monuments. Hvis man ser på kriterier for optagelse på listen over scheduled monuments, har Penrith Castle mere til fælles med Dover Castle end den har med Berwick Castle. Penriths særlige oprindelse, som er en af de faktorer, der vægter højt i forhold til kriterierne, er, at borgen er bygget med fundament i et Pele Tower, som er en type borgtårn, der blev bygget på grænsen mellem England og Skotland for at beskytte mod angreb. Penrith Castle er bygget op omkring Stricklands Pele Tower. Selve borgen er fra 1397, hvor William Strickland fik royal tilladelse til at udvide og forstærke sit tårn og dermed gøre det til en rigtig borg⁸⁸. Dette unikke sammenspil gør, at Penrith Castle passer ind på listen og scheduled monument igennem kriteriegrupperne rarity, group value og diversity, og det at borgen er et godt eksempel på periodens tendens til at fokusere på nye borgbyggerier ved den skotske grænse gør, at den ligeledes passer ind under kriteriegruppen period⁸⁹.

Penrith Castle ligner Dover Castle, idet at det opfylder nogenlunde samme bevaringskriterier. Begge borge har noget, der gør dem unikke i forhold til andre og begge er tæt knyttet til historiske bygninger fra andre perioder. Den ligner ligeledes Berwick Castle, idet at de begge er ruiner. Det

⁸⁸ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1010690>

⁸⁹ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013__2_.pdf

interessante ved at sammenligne Penrith Castle med de to foregående borge er, at selvom Penrith ser ud til at have mere kriteriemæssigt tilfælles med Dover Castle end med Berwick Castle, er Penrith stadig en ruin. Dette skyldes, at Penrith Castle, ligesom mange andre borge i England, blev et offer for den engelske borgerkrig i 1600-tallet⁹⁰. Borgen bliver bevaret i den tilstand, som den er nu, og den bliver ikke aktivt udnyttet. Dette kan dels skyldes, at den ikke, ligesom Berwick Castle, ligger op ad et senere historisk kompleks, samt det faktum at der ligger flere borge i nærheden, blandt andet Brougham Castle, som også er administreret af English Heritage, og som har egen butik, med en mindre udstilling⁹¹. Hvis vi ser på disse tre eksempler, virker det til, at det mere er et spørgsmål om hvornår og hvis en borg er gået tabt i forhold og ikke, hvordan borgen passer på kriterier for optagelse på listen over scheduled monuments, som er afgørende for, om borgen bliver aktivt udnyttet. For at danne et billede over, hvorvidt kriterierne spiller en rolle, bliver man nødt til at se på et større antal borge. Indtil videre har vi set et eksempel, som er velbevaret og passer godt på kriterierne, et eksempel, der er en ruin, men passer ind på bevaringslisten og et eksempel, som er en ruin og ikke er på listen over scheduled monuments, men kun optræder på den bredere og mere generelle liste, som alle borge næsten automatisk er på. For at se på i hvor høj grad kriterierne, for at komme på listen over scheduled monuments og den generelle bevaringstilstand, spiller ind på om en borg bliver aktivt udnyttet, som Dover Castle, eller mere passivt udnyttet, som Berwick Castle, skal man se på flere eksempler. Man bliver nødt til at sammenligne forskelle og ligheder med et antal mere repræsentative borge for at danne sig et billede over hvilken rolle kriterierne spiller.

Beeston Castle

<http://www.english-heritage.org.uk/content/properties/beeston-castle-and-woodland-park/beeston-castle/beeston-from-above>

⁹⁰ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/penrith-castle/history/>

⁹¹ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/brougham-castle/facilities>

Den næste borg, der er værd at have med i analysen, er Beeston Castle fra 1226. Beeston Castle er en enclosure-borg⁹². Borgen er et af de første af sin type i England og flere af dets designelementer er blevet brugt i mange af borgene, som blev bygget i det nordlige Wales under Edward d. 1. Borgen er en ruin, men på grund af dens beliggenheds størrelse og design bliver den aktivt udnyttet, i modsætning til de to foregående ruinborge. Borgen er opført på en sandstensklippe, ser ud over Cheshire plains, i nærheden af byen Chester. På grund af dens beliggenhed har Beestons indflydelse været overskygget af Chester Castle, men som en af de tidligere enclosure-borge, med en stort ydre borggård, som i dag er en del af et parkområde i og omkring borgen, er den alligevel interessant at have med i vores overvejelser. Borgen og dens omkringliggende område er på listen over scheduled monuments, idet at den passer ind under kategorierne period, documentation/finds og diversity⁹³. Borgen har nogle bevaringsmæssigt interessante aspekter. Det første er, at der har været et jernalderringfort på stedet, før borgen blev opført. Det andet er, at fordi borgens indre⁹⁴- og ydermure⁹⁵ er så relativt langt fra hinanden, er de optaget under listed buildings som to separate instanser.

Selvom borgen er i ruiner og omkring halvdelen af den indre mur mangler, er det imponerende porttårn og mange af murenes D-formede tårne forholdsvis intakte, og en besøgende kan derfor uden problemer forestille sig, hvordan borgen har set ud på sin storhedstid. Det der gør, at Beeston er speciel i forhold til denne undersøgelse, er at den i brug minder mere om Dover Castle end Penrith Castle og Berwick Castle. Den er en ruin ligesom de to foregående borge, dens optagelse på listen over scheduled monuments ligger den i samme kategori som Dover og Penrith og det, at den bliver aktivt udnyttet, gør, at den har mere tilfælles med Dover end de andre. Borgen bliver aktivt udnyttet i den forstand, at der er en tilknyttet udstilling, en museumsbutik og en cafe. Mere interessant, så bliver borgen også brugt til afholdelse af forskellige arrangementer, som for eksempel middelaldermarkeder og ridderturneringer⁹⁶. Man kan ved at se på Beeston Castle konstatere, at borgens bevaringstilstand altså ikke er det, der vægter højest, når man skal undersøge om en borg bliver udnyttet. Det mønster, der har dannet sig med disse fire eksempler viser, at selvom bevaringstilstand har en vis indflydelse på om en borg bliver aktivt udnyttet, så virker det til, at det er vigtigere at se på om og hvordan borgene passer ind i kriterierne for at komme på listen over scheduled monuments. Beeston er på listen over scheduled monuments, fordi den er en af de første borge af sin art, ligesom

⁹² <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007900>

⁹³ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007900>

⁹⁴ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1330329>

⁹⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1130513>

⁹⁶ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/beeston-castle-and-woodland-park/events>

den er en af de tidligste borge fra det der i opgaven kaldes borgens storhedstid. Udover dette er flere af borgens tårne og særligt den indre borgmurs porttårn i god stand og er klassiske eksempler af typen. Det er disse grunde at borgen, som tidligere nævnt, passer ind under kategorierne period, documentation/finds og diversity. Både Dover Castle og Penrith Castle passer ind under rarity, diversity og group value. Udover dette passer Dover ind under documentation/finds og Penrith kan siges også at falde ind under period. Vi har altså fire borge, hvoraf tre er ruiner passer sammen, hvad angår bevaringskriterier, og to bliver aktivt udnyttet. For at kunne komme med konkrete antagelser, er vi nødt til se på flere eksempler af forskellige typer borge.

Framlingham Castle

<http://www.english-heritage.org.uk/remote/www.english-heritage.org.uk/content/properties/framlingham-castle/gallery-for-framlingham-castle/galleryeframlingham01.jpg?w=1144&mode=none&scale=downscale&quality=60&anchor=middlecenter>

Framlingham Castle er en shell-keep-borg. Borgen består af en høj, hvis top er omkranset af høje mure med massive firkantede tårne. Framlingham Castle er et interessant eksempel at have med, fordi at borgmurene er relativt intakte. I Framlingham Castle har man en borg, som har haft et efter middelalderen unikt formål, og ved at borgen har været i brug, er murene og tårnene dermed blevet forholdsvist godt vedligeholdte. I midten af 1600-tallet blev Framlingham Castle lavet om til en fattiggård. Alle bygninger, der ikke var af sten, blev revet ned og nye blev opført til at huse egne fattige. Borgens fungerer som fattiggård indtil midten af 1800-tallet, hvor fattiggården blev flyttet og borgen blev fremover brugt af det lokale sogn⁹⁷. Framlingham Castle er ligeledes speciel igennem dens registrering i listen over scheduled monuments. Framlingham Castle er en af de borge, som er

⁹⁷ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/framlingham-castle/history/history-of-framlingham-castle/>

skrevet ind i listen under alle kategorier. Normalt er kategorierne for optagelse som scheduled monuments retningslinjer, som Historic England ser på, når de skal undersøge om et monument er værdigt til at komme på listen. I Framlingham Castles tilfælde er borgens registreringstekst skrevet ind punktvis, således at borgens tilhørsforhold under samtlige kriterier er med. Under kategorien survival bliver borgen beskrevet som exceptionelt velbevaret, både hvad angår stenmurene, højen, som borgen står på, og voldene omkring den, samt den mængde begravede materiale, der findes på stedet, som vidner om længerevarende udvikling på stedet. Under kategorien potential bliver der igen henvist til den store mængde materiale, der stadig kan findes i jorden i området, samt den viden omkring borgen og dets sociale og økonomiske karakterer, som man potentielt kan få gennem dette. Under kategorien documentation henvises der til borgens veldokumenterede historie, samt beskrivelser og fremstillinger fra de arkæologiske udgravninger, der er blevet foretaget i og omkring borgen. Under kategorien diversity bliver der henvist til kompleksiteten af borgens overlevende elementer, som giver et godt overblik over borgens grundplan, hvilket giver dybere viden omkring borgen. Borgen bliver under kategorien rarity beskrevet som værende exceptionelt velbevaret og er dermed et sjældent eksemplar af en overlevet middelalderborg. Ydermere beskrives borgen som værende repræsenterende for en specifik periode. Som det sidste bliver det under kategorien group value beskrevet, hvordan borgen visuelt og funktionelt passer sammen med de to fattighusbygninger, der er indenfor borgens mure, samt en række andre bygninger, som dog ikke er en del af selve borgen⁹⁸.

I Framlingham Castles tilfælde bliver man nødt til at se på, hvordan borgen er blevet brugt ud efter dens oprindelige funktion ophørte, sammen med de faktorer opgaven ser på, for at kunne svare på spørgsmålet, hvorfor bliver borgen aktivt udnyttet. Borgen passer kriteriemæssigt sammen med eksempelvis Dover Castle og den dækker over nogenlunde de samme funktioner. Borgen har en cafe, museumsbutik og et borgmuseum, ligesom det danner ramme for en ridderturning, middelaldermarked og flere andre formidlingsaktiviteter. Det er dog, i samme grad som flere af eksemplerne i denne del af opgaven, svært at argumentere for, om borgens opfyldelse af kriterierne for optagelse på bevaringslisterne eller om borgens bevaringstilstand er bestemmende faktorer for, om borgen bliver aktivt udnyttet.

⁹⁸ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1002965>

Hadleigh Castle

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/hadleigh-castle/#gallery-item-845f9b434b3f4b119a905aa4d5bb68b72>

Den næste borg, der indgår i undersøgelsen, er Hadleigh Castle. Hadleigh Castle er ligesom Beeston Castle et eksempel på en borg af enclosure-typen og den er bygget kun få år efter Beeston Castle. Borgen er en ruin, men i modsætning til Beeston Castle er der ikke meget af den tilbage ud over et meget lavt muromrids og kun et enkelt tårn står stadig, der dog delvist er faldet sammen. Det særlige ved Hadleigh Castle og en af grundene til, at den er optaget på listen over scheduled monuments, er, at den er den eneste borg af enclosure-typen i Essex. En anden grund til at den er optaget på listen er, at selvom om at der har været udgravninger ved borgen, er området forholdsvis uforstyrret. Udgravningerne er blevet foretaget på en sådan måde, at der stadig er mange arkæologiske fund at finde i området⁹⁹. Der findes ligeledes skriftlige kilder, der beskriver konstruktionen af dele af borgen i 1365¹⁰⁰. På baggrund af dette kan man udlede, at borgen er på listen over scheduled monuments gennem kategorierne rarity og documentation/finds¹⁰¹. Borgen bliver ikke aktivt udnyttet, men den ligger dog i et meget benyttet åbent parkområde i udkanten af byen Hadleigh. Borgen har, ligesom Berwick Castle og Penrith Castle, hverken giftshops eller billetsalg, dog er området frit tilgængeligt¹⁰².

Hadleigh Castle er en ruin ligesom alle de foregående borge med undtagelse af Dover Castle og delvist Framlingham Castle. Borgen er af samme type som Beeston, men har en ringere bevaringstilstand og bliver ikke aktivt udnyttet. Hadleigh Castle er også det første eksempel i undersøgelsen,

⁹⁹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014795>

¹⁰⁰ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1123687>

¹⁰¹ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013__2_.pdf

¹⁰² <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/hadleigh-castle/prices-and-opening-times>

som er optaget på listen over scheduled monuments, men på det man kan argumentere for er et mere snævert grundlag end de foregående borge, som også optræder på listen. Der er her tale om en borg, som scorer lavt på begge parametre, der bliver set på i dette afsnit. Man kan argumentere for, at denne borg har ringere chancer for at blive aktivt udnyttet af andre årsager. Blandt andet har Berwick Castle den fordel, at turister, der alligevel er ude at se fæstningsværkerne omkring Berwick, med største sandsynlighed også ser på borgen. Penrith Castle har den fordel over Hadleigh, at den har et arkitektonisk særpræg, idet at den er lavet omkring et ældre pele-tower og samtidig er meget tæt på en anden borg, som er aktivt udnyttet. Hadleigh Castle er på mange måder et godt repræsentativt billede på mange af borgene, som ikke har stående strukturer som Beeston eller er velbevarede som Dover. De borge, der er i en ringere bevaringsmæssig tilstand, har mindre sandsynlighed for at blive aktivt udnyttet end de borge, der er i bedre stand. De sidste tre borge i undersøgelse er eksempler på borge, som bliver aktivt udnyttet, men på hver sin måde og af hver sin årsag. De to første er et eksempel på aktiv udnyttelse af borge, der stadig er ruiner, den ene i stor skala. Den tredje er af mere unik karakter og den er et eksempel på, hvordan en middelalderborg kan blive bevaret og aktivt udnyttet i sammenspil med andre bygninger.

Pevensey Castle

<http://www.english-heritage.org.uk/remote/www.english-heritage.org.uk/content/properties/pevensey-castle/portico/pevensey-aerial?w=640&mode=none&scale=downscale&quality=60&anchor=middlecenter>

Eksemplet på en anden mere velbevaret borgruin er Pevensey Castle. Pevensey Castle er af enclosure-typen. Ligesom Beeston Castle består borgen af en kompakt indre borggård omkranset af en

indre borgmur med tårne og et større ydre område omkranset af en ydre ringmur. Pevensey er speciel af flere årsager. Borgen er bygget ovenpå et ældre romersk kystfort og inkorporerer de overlevende dele af det ældre fort. Pevensey dækker over et område, der har omkring 2.300 års historie under sig¹⁰³. Udover dette var det ved Pevensey, at Wilhelm Erobreren gik i land med sin hær i 1066 og man ved, at normannerne benyttede sig af resterne af det gamle romerske fort efter landingen. Det er meget sandsynligt, at Pevensey var det første område normannerne befæstede i England, men da den første konstruktion var af træ, er der ikke noget tilbage af den. Pevensey Castle er på listen over scheduled monuments, blandt andet fordi at det fremgår som sidste led i en længere række af bebyggelser på stedet, blandt andet på grund af dets unikke historie som langgang og første befæstelse af normannerne, og fordi at borgens historie op igennem middelalderen er veldokumenteret. Man ved for eksempel, at borgen er blevet belejret fire gange i løbet af middelalderen¹⁰⁴. Ud fra disse oplysninger kan man udlede, at borgen er optaget på listen over scheduled monuments, idet at den opfylder kriterierne for kategorierne period, documentation/finds, group value og diversity¹⁰⁵. Pevensey Castle har en mindre butik, der er en udstilling med genstande fundet i området og man kan få audiorundvisning¹⁰⁶.

Pevensey Castle bliver aktivt udnyttet. Den mangler caféområde og større arrangementer, som ved Beeston Castle, men ellers er der tale om et borgmuseum med de faciliteter, man kan forvente ved et museum. Borgen er i bedre stand end Beeston Castle, da det kun er en mindre del af den ydre ringmur, som er faldet sammen. De D-formede tårne i ydermuren og tre af de fire store tårne i den indre mur er stadig stående, hvilket også gælder porttårnet. Der er med andre ord tale om en forholdsvis velholdt borg. Som vi så ved de foregående borge, passer Pevensey Castle ind under kriterierne for optagelse på listen over scheduled monuments i grove træk på samme måde. Vi kan forklare den aktive udnyttelse af borgen, dels på baggrund af den bevarelsesmæssige tilstand og dels på grund af den unikke historie omkring borgen, men borgen er i bedre stand end Beeston Castle og dermed burde den, ifølge tendensen, der har været igennem undersøgelsen, være aktivt benyttet i minimum samme grad som Beeston Castle. Dette er ikke tilfældet og dermed er vi nået til et punkt, hvor vi kan sige, at bevaringstilstand og opfyldelse af optagelseskriterier som scheduled monuments betyder noget for, hvilke borge der bliver aktivt udnyttet. Derfor bliver man nødt til at undersøge

¹⁰³ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013379>

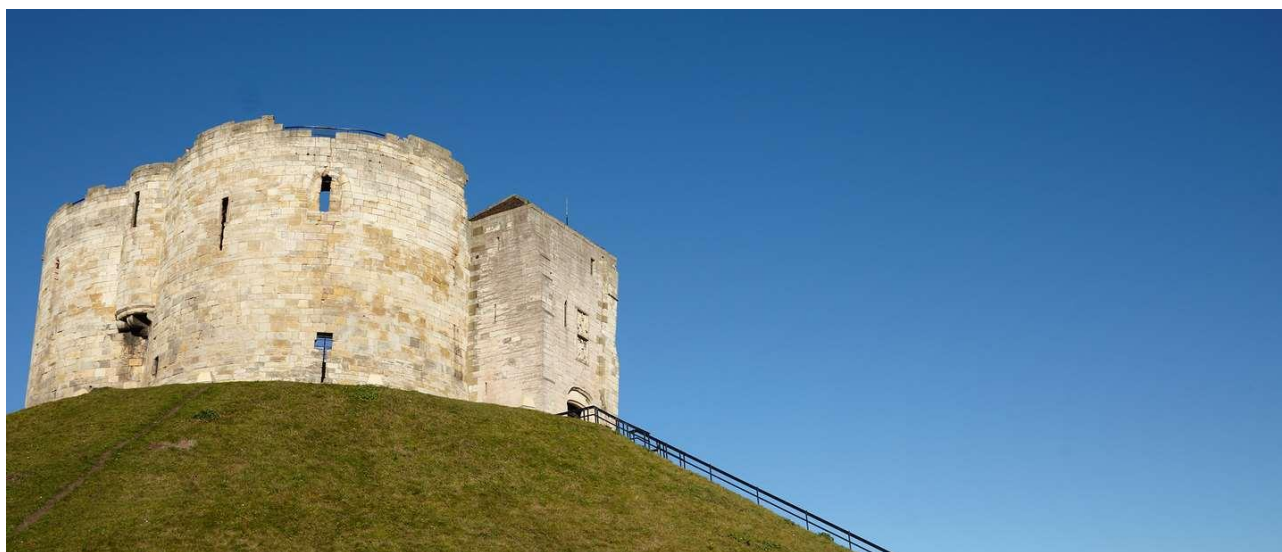
¹⁰⁴ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013379>

¹⁰⁵ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013__2_.pdf

¹⁰⁶ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/pevensey-castle/facilities>

andre mulige faktorer, for at kunne komme med et tilfredsstillende svar på, hvor der er forskel på udnyttelsen af borge, der bevaringsmæssigt minder om hinanden og samtidig indgår på listen over scheduled monuments fra nogenlunde de samme kriterier. Undersøgelsen går ikke direkte videre til næste afsnit. Først er der to borge, der på grund af deres unikke bevaringstilstande, som bliver nødt til også at indgå i denne del af analysen, selvom en af borgene kommer til at spille en central rolle i næste del af analysen.

York Castle eller Clifford's Tower

<http://www.english-heritage.org.uk/remote/www.english-heritage.org.uk/content/images-new/visit/properties/2600279/FeatureImage1?w=1440&h=612&mode=crop&scale=both&quality=60&anchor=middlecenter>

Det unikke eksempel, der indgår i undersøgelsen er Clifford's Tower, eller mere præcist, det eneste, der er tilbage af York Castle. York Castle var en tower-keep-borg, som indgik i en større motte-and-bailey-borg. Borgtårnet Clifford's Tower var placeret på en bakke bag den centrale motte-and-bailey-borg, sådan at den eneste adgang til borgtårnet var ved at gå igennem resten af borgen. I tidens løb er resten af borgen blevet revet ned, indtil det kun er Clifford's Tower, der står tilbage sin egen motte midt inde i byen York. Borgen har haft sin begyndelse som et meget vigtigt strategisk fæstningsværk for normannerne, idet at borgen blev bygget for at holde områdets oprørske saksere og byens skandinaviske befolkning i skak. Man ved, at saksiske oprørere med støtte fra danske vikinger erobrede York Castle i 1069, kun tre år efter erobringen. Foruden belejringer og det at borgen blev brugt som udgangspunkt for Edward d. 1. krig mod Skotland, har York Castle en mindre glørværdig historie omkring sig. Det var ved York Castle, at den værste massakre af jøder på engelsk grund foregik. Ved samme lejlighed brændte borgtårnet ned, men det blev senere genopbygget. Clifford's tower er optaget på listen over scheduled monuments, dels på grund af sin beliggenhed,

sin historie, og det at det forventes, at der er mange arkæologiske fund at gøre under og omkring borgen. Det menes, at man kan finde rester af de tabte dele af borgen under hele dets tidligere område¹⁰⁷. Borgen passer under flere kategorier for optagelse, heriblandt rarity, documentation/finds og diversity. Den er ligeledes aktivt udnyttet, idet at der er udstillinger og en giftshop inde i tårnet og der er omfattende undervisningstilbud til skoler, heriblandt undervisningsmateriale. Derudover råder borgen over replica-materiale, som eleverne kan få lov at røre ved og undersøge, når de besøger borgen¹⁰⁸.

Clifford's Tower er det eneste, som er tilbage af York Castle, og Clifford's Tower er i god stand. Den er blevet restaureret over tre omgange i 1902, 1915 og 1936¹⁰⁹. Der kan derfor argumenteres for, at borgen er i god bevaringsmæssig tilstand. Man kan komme op på borgens anden sal og se ud over byen. På den anden side er det kun borgtårnet og bakken, den står på, der er tilbage, hvor resten af borgen er helt væk. Som et led i denne del af analysen bliver den accepteret som at være en ruin i god stand, da opgaven kun fokusere på eksisterende ruiner og ikke dele, der er helt forsvundet. Clifford's Tower passer ligeledes ind i samme bevarelseskategorier som de alle andre borge i undersøgelsen, med undtagelse af Berwick Castle. Derfor er det igen nødvendigt at skulle medregne andre faktorer end dem, der undersøges i dette afsnit. Vi kan med en vis sikkerhed antage, at borgens unikke historie spiller ind i den aktive udnyttelse af borgen i samme grad som den unikke historie for hver af de andre borge, der bliver aktivt udnyttet, spiller ind i hver af deres tilfælde. Altså må der findes supplementerne faktorer, der spiller i hvilke borge, der bliver aktivt udnyttet, fremfor hvilke, der ikke gør. I Clifford's Towers tilfælde kan man argumentere for, at det er borgens placering midt i York, der gør, at det er værd at udnyttet aktivt. Borgen ligger sådan, at den er tilgængelige for rejsende, der ikke behøver at tage langt fra andre seværdigheder, for at se den og borgen er en nem tilgængelig destination for skoler etc.

Opsummering af kriterie- og bevaringstilstandsafsnit.

Det er blevet klart i løbet af den første del af undersøgelsen, at det ikke er nok at se på bevaringstilstande og -kriterier for optagelse på bevarelseslisterne. Der er andre faktorer, som for eksempel den individuelle borgs unikke historie, der spiller ind på, hvorvidt en borg bliver aktivt udnyttet eller ikke. Der kan dog udledes en række generelle tendenser, som man kan argumentere for, har en ind-

¹⁰⁷ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1011799>

¹⁰⁸ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/cliffords-tower-york/school-visits/>

¹⁰⁹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1259325>

virkning. Eksemplerne Dover Castle og Framlingham Castle giver et indblik i, hvordan de mere velbevarede borge bliver udnyttet. Beeston Castle er et eksempel på en borg, der er mindre velbevaret end Framlingham Castle, men stadig bliver aktivt udnyttet, både hvad angår større formidlingsaktiviteter og det man kan kalde mere passiv udnyttelse i form af et udstillingsområde. I den første del af opgaven kan man argumentere for, at der kan udledes to primære tendenser ved borgene under English Heritages varetægt. Den første tendens man kan udlede er, at man i undersøgelsen kan se, at der er to sider til udnyttelsen af borgene. Den ene er det, der i opgaven bliver kaldt aktiv udnyttelse, altså tilstedeværelsen af museumsbutik, som har vist sig at være meget almindeligt ved borgene under English Heritage varetægt, udstillingsområde, og muligheder for rundvisninger og skoletilbud. Den anden side er af mere omfattende og midlertidig karakter. Dette er blandt andet afholdelsen af middelaldermarkeder, ridderturneringer og andre events. I eksemplerne, der er brugt i opgaven indtil videre, er det kun de tre mest velbevarede borge, der bliver brugt til denne større udnyttelse. Det lader til, at disse events bliver afholdt ved de borge, der er mere velbevarede. Den anden tendens man kan udlede fra den første del af undersøgelsen er, at alle borgene i English Heritages varetægt, bortset fra Berwick Castle, er på listen over scheduled monuments og som det er beskrevet i redegørelsen for bevarelseskriterier, er alle borge på listen over listed buildings. Det at alle borgene opfylder kriterierne i større eller mindre grad, og at det, som det kan ses i eksemplerne Dover Castle og Penrith Castle, ikke lader til at betyde noget for den aktive udnyttelse af borgene, hvorvidt eller hvorledes de opfylder kriterierne for optagelse på bevaringslisterne. På den anden side er det tydeligt i den første del af undersøgelsen, som nævnt tidligere, at den individuelle borgs unikke historie spiller en rolle og er en væsentlig faktor, når man skal se på om en borg bliver aktivt udnyttet. Som eksempel kan nævnes de særlige tilfælde, Dover Castle og Framlingham Castle, som hver har en unik historie, som gør, at de er mere velbevaret end de fleste borge i undersøgelsen. På den anden side er der Penrith Castle, der, ligesom mange borge i England, blev ødelagt under den engelske borgerkrig i 1600-tallet. Til sidst skal det nævnes, at det lader til, at en borgs unikke historie og dets bevaringstilstand kan være påvirket af borgens geografiske placering.

Periode, type og geografisk placering

I næste afsnit kommer der en undersøgelse af, om den periodemæssige, geografiske og typografiske inddeling af borgene har en betydning for, om den enkelte borg bliver aktivt udnyttet. Er der forskel på, om borgene i det nordlige England er aktivt udnyttet, hvis de er bygget i tilbagegangsperioden i 1400-tallet eller om de er bygget i den normannisk angevinske periode i 1100-tallet? Har det en betydning om borgen er af motte-and-bailey-, enclosure- eller tower-keep-typen?

Det første man skal se på i en undersøgelse af, hvorvidt en borgs geografiske placering, type og opførelsesperiode er en væsentlig faktor for, om borgen bliver aktivt, er, hvordan borgene under English Heritages varetægt er inddelt. Afsnittet bliver opdelt i to underafsnit. I det første afsnit ses der på, hvordan borgen passer ind i en periodisk opdeling. Dette sættes op ved at se på hvor mange af English Heritage borge, der stammer fra en periode, hvilke typer borge bliver opført i denne periode og hvor ligger de geografisk. Det andet underafsnit undersøger borgene fra en anden vinkel. Her ses der på, hvilke typer borge, der ligger i hvilke områder. I forhold til denne undersøgelse skal det nævnes, at de tre perioder, der bliver arbejdet med, bliver kaldt første, anden og tredje periode. De geografiske områder, der bliver arbejdet med, er de samme, som bliver nævnt i redegørelsesafsnittet, hvor alle English Heritages borge bliver inddelt og kategoriseret. Afsnittet bliver delt op, sådan at der først bliver set på generelle tendenser, først i de forskellige perioder og der efter i de enkelte geografiske områder. Derefter bliver der inddraget eksempler for en borg, der bliver aktivt udnyttet og en borg, der ikke bliver udnyttet, for hver periode og geografiske område.

Periodisk opdeling

Som nævnt i det forrige afsnit, er det ikke nok at se på, hvordan en borg passer på kriterierne for bevaring eller på dens bevaringstilstand, hvis man skal se på, hvilke faktorer, der leder til, at en borg i English Heritages varetægt bliver aktivt udnyttet. Derfor ser vi nu på faktorerne geografisk placering, borgtype og periodisk inddeling. Det første vi ser på i dette afsnit er, hvordan borgen fordeler sig periodisk.

Første periode

I den første periode ser vi størstedelen af borgene under English Heritage varetægt og, som tidligere nævnt, ser opgaven på årstallet for den første borg, der er opført på samme sted, for at bestemme hvilken periode borgen er fra. Til gengæld bliver borgens type bestemt ud fra de ruiner, der findes i dag, dermed den sidst borg opført på stedet. Fra den første periode finder man størstedelen af borgene under English Heritage varetægt. Der er i alt 49 borge fra denne periode.

Den geografiske fordeling af borgene i denne periode inddeles i de fem områder, der nævnes i redegørelsen. Fra den første periode finder man i Nordengland femten borge, seksten i Sydengland, fem i Østengland, otte i Vestengland og fire i Centralengland. Den typografiske inddeling af borgene i perioden falder således, at der er femten motte-and-bailey-borge, otte shell-keep-borge, fjorten tower-keep-borge, seks enclosure-borge og fem borge af andre, mindre generaliserede, typer.

Det er tydeligt at størstedelen af borgene i English Heritage varetægt oprindeligt er fra denne periode. Som nævnt tidligere er typen af borge nævnt under denne periode misvisende, idet at flere af borgene, der først blev opført tidligt i denne periode, men senere er blevet ombygget eller revet ned og helt rekonstrueret, enten i løbet af samme periode eller i løbet af den anden periode. Det er alligevel muligt at se på generelle forskelle og ligheder, idet at undersøgelsens primære formål er at finde ud af, hvad vi kan sige om de borge, der bliver aktivt udnyttet og dem, der ikke bliver udnyttet. I redegørelsen bliver det beskrevet, hvordan de tidligste borge i England er motte-and-bailey-borge og tower-keep-borge, og hvordan shell-keep-borge, i de fleste tilfælde, er opført som erstatninger for motte-and-bailey-borge. Dermed kan man se, at ud af de 49 borge opført i den første periode, er de 38, som man statistisk kan regne med at finde i perioden. Det ser ud til, at der er større fokus på borge i Nord- og Sydengland med femten i nord og seksten i syd. Dette kan blandt andet ses i lyset af erobringen af England i 1066 og de nordengelske oprør i årtierne efter.

Der er tre eksempler fra den forrige del af analysen, som skal nævnes i her. Den første er Dover Castle, den andet er Pevensey Castle og den sidste er Clifford's Tower. Disse tre borge er alle eksempler på borge fra denne periode, som bliver aktivt udnyttet. Clifford's Tower er et eksempel på en borg, hvis første udgave var af motte-and-bailey-type og gennem dets udvikling er borgen blevet til en tower-keep-borg, der stadig har dens originale motte, eller høj¹¹⁰. Som det blev nævnt i forrige afsnit har disse tre borge det til fælles, at de har en historie, der rækker ud over det gennemsnitlige for borge i English Heritages varetægt. Pevensey ligger der, hvor normannerne gik i land under erobringen af England og borgen kan være den første borg, normannerne opførte, Clifford's Tower ligger inde i byen York, som ligger i et område, der har været kerne for flere oprør igennem Englands historie og Dover Castle har været i brug helt op til starten af den kolde krig. Der vil blive gået mere i dybden med disse tre borge senere.

Anden periode

Fra den anden periode finder man ti borge, som er i English Heritages varetægt. Af disse ti borge finder man seks i Nordengland, to i Sydengland, en i Østengland og en i Vestengland. Herunder er en borg af motte-and-bailey-typen, en af tower-keep-typen, seks af enclosure-typen og to er af andre mindre generaliserede typer. Det er tydeligt, at der i den anden periode er sket en udvikling fra at fokusere på motte-and-bailey- og tower-keep-borge, til at fokusere mere på de senere enclosure-

¹¹⁰ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/cliffords-tower-york/history-and-stories/history/>

borge. De enclosure-borge, der findes i den forrige periode, er eksempler af de første af den type borge, som det nævnes i redegørelsen.

Tredje periode

Fra den tredje periode finder man, ligesom fra den anden periode, ti borge. Disse borge er fordelt med fire i Nordengland, to i Sydengland, en i Østengland og tre i Centralengland. Af disse ti borge er der en tower-keep-type, en enclosure-type, fire af quadrangular-typen og fire borge, der ikke kan sættes ind i en af de fem hovedtyper. Der er i denne periode tale om senmiddelalderborge, hvor borgene er udviklede versioner af enclosure-typen. Det at der er væsentligt færre borge i den anden og i den tredje periode end i den første periode, vil med største sandsynlighed dreje resultatet af denne undersøgelse i retningen af, at der er flere borge, der bliver aktivt udnyttet fra den første periode end fra de to senere perioder. Derfor bliver der ikke udelukkende set på, hvilken periode borgene kommer fra, men også hvilken type borge, der er tale om og i hvilke områder af England, disse borge er opført i. Dertil skal det igen nævnes, at opførelsesårene for borgene i denne undersøgelse bliver sat ved den første borg, der bliver opført på stedet, så længe at der er tale om kontinuerligt bebyggelse.

Geografisk og typeopdeling

I dette afsnit bliver borgene i English Heritages varetægt opdelt efter hvilke typer borge, der findes i hvilke områder. For at gøre undersøgelsen mere overskuelig er områderne i England blevet rundet ned til fem generelle områder, Nord-, Syd-, Øst-, Vest- og Centralengland.

Først kommer der en kort liste over, hvordan det samlede antal borge i English Heritages varetægt fordeler sig mellem de forskellige borgtyper. Der er seksten borge af motte-and-bailey-typen, otte af shell-keep-typen, tretten af enclosure-typen, fem af quadrangular-typen og fjorten af tower-keep-typen. Derudover er der to borge af concentric-typen og elleve af andre eller ukendte typer. De to borge af concentric-typen er Middleham Castle og Dover Castle. Concentric-typen er en videre udvikling af enclosure-typen på samme måde som quadrangular-typen er, men da der kun fandtes to borge på listen, blev de lagt ind under kategorien andre. De elleve sidste borge er enten af ukendt type, det vil sige, at ruinerne enten i så dårlig stand, eller der er blevet bygget senere bygninger ovenpå de oprindelige, at man ikke er i stand til at finde ud af hvilken type borg, der oprindeligt var tale om. Et andet eksempel er Tintagel Castle¹¹¹ i Cornwall i det sydlige England. Tintagel Castle er

¹¹¹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014793>

bygget oven på et gammelt romersk fort og ligger på en klippeside. Derfor har borgen ikke en arkitektur, der gør, at den kan sættes ind i kategorier med resten af borgene under English Heritages varetægt. Foruden dette er der tre borge, der muligvis ikke tæller som borge.

Borge fordelt på geografiske områder

Nordengland er det område, der har det største antal borge i English Heritage varetægt. Der er i alt 25 borge i dette område, som er en del af denne undersøgelse. Fire af disse borge er af motte-and-bailey-typen, en er af shell-keep-typen, ni er af tower-keep-typen, syv er af enclosure-typen og fire fra kategorien andre.

Der er tyve borge i det område, der bliver kaldt Sydengland i denne opgave. Fire af disse er af motte-and-bailey-typen, fem af shell-keep-typen, fire af tower-keep-typen, tre af enclosure-typen og fire fra kategorien andre.

I Østengland er der syv borge, heraf en af motte-and-bailey-typen, to af shell-keep-typen, to af tower-keep-typen, en af enclosure-typen og en fra kategorien andre.

I Vestengland finder man ni borge, som er under English Heritages varetægt. Af disse borge er fem af motte-and-bailey-typen, to af enclosure-typen og to er fra kategorien andre.

I området, der i denne opgave bliver kaldt Centralengland, er der syv borge. To er af motte-and-bailey-typen, to er af tower-keep-typen, en er af enclosure-typen og de to tilbageværende hører under kategorien andre.

Hvilken faktor har størst betydning?

I det efterfølgende afsnit vil der blive brugt to eksempler fra hver periode, et der bliver aktivt udnyttet og et der ikke gør, for at se på, om det er en vægtende faktor, at en borg oprindeligt er opført i den ene eller den anden periode. Derefter kommer der to eksempler, igen udnyttet og ikkeudnyttet, fra hvert område, dog kun fra den første periode, da det kun giver mening at komme med eksempler fra hvert område under denne periode, idet at det kun er her, at der findes mere end en borg i hvert område, for at se på om borgens geografiske placering og type har betydning for, om borgen bliver aktivt udnyttet.

Den geografiske faktor i den første periode bliver undersøgt mere dybdegående senere. Da der er et mindre antal borge og derfor et mindre materiale at undersøge under den anden og den tredje periode, vil den geografiske faktor indgå i undersøgelsen af dem, sammen med den periodiske og typografiske faktorer.

Første periode

Det første eksempel, der skal ses på er Clun Castle. Clun Castle er ifølge Historic England et af de bedste eksempler på en motte-and-bailey-borg i England¹¹². Motte-and-bailey-borge er den type borge, som English Heritage administrerer flest af. Dette skal også ses i lyset af, som det nævnes i redegørelsen, at mange borge af motte-and-bailey-typen senere bliver ombygget til shell-keep- eller tower-keep-borge. Det faktum, at størstedelen af motte-and-bailey-borge var konstrueret i træ i deres første bygge fase og senere blev ombygget i sten, gør ligeledes, at der er flere varianter og mange forskelle ved motte-and-bailey-typer. Clun Castle er specielt konstrueret ved at dens borgtårn i sten er bygget ned af højen i stedet for på toppen af den¹¹³. Som det kan ses på nedenstående billede af Clun Castle, er borgen en ruin. Borgen bliver ikke udnyttet¹¹⁴ og er frit tilgængelig.

<http://www.english-heritage.org.uk/content/properties/clun-castle/portico/clun-aerial>

Det andet eksempel for den første periode er Okehampton Castle. Dette er endnu et eksempel på en motte-and-bailey-borg. Grunden til at de to borge, der bliver brugt som eksempler for den første periode, er, at de er nogenlunde karakteristiske for de tidlige engelske borge, som er nævnt tidligere. Ud over dette er det en af de borgtyper, der findes flest af, ikke bare under English Heritage varetagt, men generelt for de borge, man finder i England. Af de mere end 1300 borge, der findes i England, er flere end 600 af motte-and-bailey-typen¹¹⁵, og her inddrages ikke dem, der senere er ombygget til andre typer borge. Okehampton Castle er en af borgene, der bliver aktivt udnyttet.

¹¹² <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1011021>

¹¹³ Cathcart, S. 48.

¹¹⁴ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/clun-castle/>

¹¹⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007812>

Borgen har blandt andet en museumsbutik, udstillingsområde, aktiviteter til børn og skoleelever, samt audio rundvisninger på flere forskellige sprog¹¹⁶.

<http://www.english-heritage.org.uk/content/images-new/visit/properties/2637888/2653939>

På billedet ovenover kan det ses, at Okehampton ikke er i bedre bevaringsmæssig stand end Clun Castle, og begge borge er på listen over scheduled monuments. Dermed kan vi udelukke de to faktorer fra det foregående afsnit som afgørende for hvilken af disse to borge, der bliver aktivt udnyttet. Borgene er af samme type og Clun Castle bliver beskrevet som et særligt interessant eksemplar, men det er Okehampton, som er den af borgene, der bliver aktivt udnyttet. Man kan ikke se en markant forskel på borgene ved nogle af de tidligere kriterier, derfor må vi se på, hvilke faktorer der ellers kan have en betydning.

Anden periode

Under den anden periode giver det mening at se på to af borgene, der blev brugt i kriterieafsnittet, så det kan undersøges om periodisk, typografisk og geografisk inddeling kan give større indblik i, hvorfor den ene borg bliver aktivt udnyttet, når den anden ikke gør. De borge, der gør igen fra kriterieanalysen er Hadleigh Castle og Beeston Castle. Både Hadleigh Castle og Beeston Castle er borge af enclosure-typen. Selvom disse to borge er typografisk ensartet og bygget få år efter hinanden, er de, som nævnt i kriterieafsnittet, forskellige bevaringsmæssigt. Borgene er altså ens både hvad angår type og periodemæssig inddeling. Der, hvor borgene adskiller sig, hvad angår dette afsnits tre parametre, er deres geografiske placering. Beeston Castle er i det vestlige England i Shropshire,

¹¹⁶ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/okehampton-castle/facilities>

ikke langt fra Liverpool¹¹⁷, og Hadleigh Castle ligger ved Themsens udmunding i Essex, ikke langt fra London¹¹⁸. Begge borge ligger i relativ nærhed af større byer. Hadleigh Castle ligger ikke langt fra Englands hovedstad. Et aspekt af den geografiske placering, der endnu ikke er blevet undersøgt er, hvilke andre borge, der kunne være i nærheden og spille en rolle for, hvordan English Heritage prioritere deres ressourcer. I Beeston tilfælde er den eneste anden borg indenfor en overskuelig afstand, cirka fjorten kilometer, Chester Castle. Chester Castle er kun åben for guideture, som indgår i byens rundture og dem står English Heritage ikke for, da de er administreret af byens museum¹¹⁹. Beeston Castle er ligeledes en af English Heritages større attraktioner og ligger på deres liste over de ti bedste borgattraktioner¹²⁰. Hadleigh Castle, derimod, ligger kun cirka nitten kilometer fra Rochester Castle. Rochester Castle bliver aktivt udnyttet i samme grad som Beeston. Der er for eksempel større events ved Rochester, som middelaldermarkeder og ridderturneringer¹²¹, ligesom der er ved Beeston. Det kunne se ud som om, at det afgørende for om en borg er i English Heritages varetægt, delvist er borgens bevaringsmæssige tilstand, dets geografiske placering og hvilken periode den er fra, eller rettere dens historie. Disse faktorer skal dog ses i lyset af, at hvis der er en borg, der er fysisk større, bedre bevaret og har muligvis har en mere interessant historie omkring sig, indenfor en vis afstand af en anden borg, så kan det se ud til, at den relativt mindre borg bliver overset, i hvert fald hvad angår aktiv udnyttelse. Man kan argumentere for, at dette også gør sig gældende i tilfældet med Penrith Castle fra kriterieafsnittet. Penrith Castle ligger Nordengland i nærheden af den aktivt udnyttede Brougham Castle. Penrith Castle bliver som nævnt i kriterieafsnittet, ikke aktivt udnyttet, men den ligger i nærheden af Brougham Castle og der står på English Heritages web-site over Penrith Castle, at man burde tage hen til Brougham Castle, da den kun ligger omkring tre kilometer væk¹²².

Tredje periode

Den tredje periode inkorporerer det, der i redegørelsen bliver kaldt for borgens tilbagegangssperiode¹²³, da vi her ser en generel udvanding af den definition, der gør en borg til en borg. Som det ligeledes beskrives i redegørelse, finder man det, der kan beskrives som værende de karakteristiske

¹¹⁷ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/beeston-castle-and-woodland-park/directions>

¹¹⁸ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/hadleigh-castle/directions>

¹¹⁹ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/chester-castle-agricola-tower-and-castle-walls/prices-and-opening-times>

¹²⁰ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/familydaysout/top-10-castles/>

¹²¹ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/rochester-castle/>

¹²² <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/penrith-castle/>

¹²³ Brown. S. 89.

borge for denne periode i den nordlige del af England, ved grænsen til Skotland¹²⁴. English Heritage er dog ikke i besiddelse af flere end tre egentlige borge fra dette område, fra tredje periode, og det bedste eksempel for denne gruppe borge er Penrith Castle, som er blevet inddraget, som eksempel for et af undersøgelsens argumenter i afsnittet ovenfor. Den anden borg fra denne periode, som ligeledes er fra det nordlige England, er Belsay Castle. I Belsay Castles tilfælde er der dog et andet problem. Dette problem er at Belsay er blevet ombygget og har fået tilføjet bygninger af senere dato og derfor udgør et problem for undersøgelsen. De to borge, der indgår i dette afsnit er af denne årsag fra Centralengland, som er det eneste andet område fra denne periode, hvor der findes tre mere end to borge, som er administreret af English Heritage. De to borge, der er blevet udvalgt er Donnington Castle og Old Wardour Castle. Borgene er lige gamle, Donnington Castle er fra 1386 og Old Wardour er fra 1390'erne. De to borge er fra samme område og er omtrent lige gamle, de er dog af forskellige typer. Old Wardour Castle er af tower-keep-typen¹²⁵ og Donnington Castle er af quadrangular-castle-typen¹²⁶. Den type man finder flest af i den tredje periode er quadrangular-typen, med fire eksempler og der findes kun et eksempel på en tower-keep-borg. Problemet for denne periode er at, der af de ti borge der findes, er fire, hvis definition, som egentlige borge, sådan som de er defineret i defineret i redegørelsen, hvilket bliver bakket op af beskrivelsen af borgene på Historic Englands bevaringslister, men English Heritage beskriver dem som borge. Her skal man have med i overvejelserne at English Heritage er styret delvist af profit og ønsket om at promovere alle bygninger under deres administration bedst muligt, og det at definere noget som en borg, kan gavne søgstallet, hvilket opgaven kommer nærmere ind på senere, hvor resultaterne fra analysen bliver sat op mod kulturarvsk Diskussionen og English Heritages mål og budgetter.

Af de seks borge, der sikkert kan bruges fra den tredje periode er, som tidligere nævnt, fire af quadrangular-typen, en af tower-keep-typen og en af enclosure-typen. Af disse seks borge bliver tre aktivt udnyttet, men disse tre borge, Old Wardour Castle, Kirby Muxloe Castle og Farleigh Hungerford Castle, ligger i tre forskellige områder og er af tre forskellige borgtyper. Derfor bliver det svært at sige noget generelt om, hvilke borge under English Heritages varetægt fra denne periode, der bliver aktivt udnyttet og hvilke, der ikke gør. Det, der kan uddrages, er at to af de borge, der er aktivt udnyttet ligger i det sydlige England og at hvis man vælger, ikke at se på Belsay Castle på grund af problemerne omkring denne, er der kun én borg i det nordlige England, der er aktivt udnyttet,

¹²⁴ Brown. S, 90.

¹²⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013398>

¹²⁶ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007926>

selvom om burde finde flere borge, og derfor statistisk set flere aktivt udnyttede borge i det område. Hvis man skal se på de to borge, der er udvalgt som hovedeksempler for denne periode kan man se at Donnington Castle, der ikke er aktivt udnyttet¹²⁷. Denne borg passer dog ikke på den tendens, der vidste sig ved den anden periode. Der ligger ikke nogen aktivt udnyttede borge indenfor 25-30km af Donnington Castle¹²⁸. Old Wardour Castle passer heller ikke ind under tendensen fra det tidligere afsnit, da denne har to aktivt udnyttede borge indenfor den tidligere nævnte afstand¹²⁹. Den ene af disse er Farleigh Hungerford Castle¹³⁰, og dermed kan man ikke komme med den påstand at grunden til at der er flere aktivt udnyttede borge geografisk tæt på hinanden af den grund at de er fra forskellige perioder. Det skal dog nævnes at Farleigh Hungerford Castle, ligger i Somerset, som ligger i det sydlige England og Old Wardour Castle, som ligger i Wiltshire, som i denne opgave ligger i det, der kaldes Central England.

Den anden og den tredje periode viser forskellige tendenser for, for hvilke borge, både hvad angår type og geografisk placering, der bliver aktivt udnyttet, men begge perioder har et snævert udvalg af borge, og danner dermed et spinkelt grundlag for at drage større konklusioner. Derfor kommer næste afsnit til at se nærmere den geografiske placering af borgene fra den første periode.

Geografisk fordeling under den første periode

I dette underafsnit ser vi på hvert af de fem geografiske områder på under den første periode på den samme måde som vi har set på den anden og tredje periode ovenfor. Der kommer et større fokus på den enkelte borgs geografiske placering, og dets geografiske tilhørsforhold. Med dette menes, hvordan passer borgene indenfor hvert område til hinanden og viser de samme tendenser, som der bliver observeret i særligt under den anden periode eller den tredje periode?

Syd

Når man skal undersøge, hvad den geografiske placering kan sige om, hvorvidt en borg bliver aktivt udnyttet eller ej, giver det god mening først at se på det sydlige England, da det er her man Normanerne gik i land, og her vi finder de første borge opført i denne periode¹³¹. I det sydlige område og fra den første periode, findes der seksten borge. Det sydlige England er det område i perioden, der har det største antal borge, dog kun med en enkelt borg i forhold til det nordlige område, der har

¹²⁷ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/donnington-castle/>

¹²⁸ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/donnington-castle/>

¹²⁹ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/old-wardour-castle/>

¹³⁰ <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/farleigh-hungerford-castle/>

¹³¹ Cathcart, s. 42-43.

femten borge. Det er interessant at der blandt de mere end tyvetusinde scheduled monuments registreret af Historic England, er en tendens til større koncentrationer i henholdsvis Nord- og Sydengland¹³², og at det samme gør sig gældende blandt det relativt lave antal borge under English Heritages varetægt.

De borge, der skal ses på i dette afsnit er Dover Castle, som optræder i tidligere afsnit og som tidligere nævnt bliver aktivt udnyttet, og Lydford Castle, som ikke er aktivt udnyttet. Lydford Castle ligger i Devon, i det sydvestlige England, Dover ligger i Kent, i det sydøstlige England og begge borge er fra omkring 1066. Dover er, som tidligere nævnt, den største borg i England, den er intakt og bliver aktivt udnyttet. Borgen har en række mindre attraktioner fra English Heritage indenfor ca. femten kilometers afstand. Borgene Pevensey Castle og Rochester Castle er ca. halvtreds kilometer væk¹³³. Dover Castle står, som en af English Heritages hovedattraktioner og er ikke knyttet til nogle andre borge, som det er tilfældet med en række af de mindre borge, der er blevet set på ovenfor, hvor borgene henviser til hinanden på English Heritages hjemmeside. Det virker dermed ikke, som om at der er andre aktivt udnyttede borge indenfor relativt kort afstand af Dover Castle. Lydford Castle har der imod tre borge indenfor ca. femogtrediven kilometers afstand¹³⁴. Der er her tale om Okehampton Castle, tolv kilometers afstand, Launceston Castle, ca. atten kilometers afstand og Tintern Castle, der er syvogtrediven kilometer væk. Udover disse er Tintagel Castle og Berry Pomeroy Castle ikke meget længere væk. Det er bemærkelsesværdigt at alle de tre borge, der er tættest på Lydford Castle bliver aktivt udnyttet. Under Lydford Castles besøgsside¹³⁵, bliver der henvist til Okehampton Castle. Dette viser at den tendens, der kunne ses i den geografiske inddeling af borgene i den anden periode, kun gør sig gældende for borgene i den periode og dermed kan siges at være mere eller mindre tilfældig, da der kan forekomme borge fra forskellige perioder geografisk tæt på hinanden. Det skal nævnes at man burde gå ud fra at der er flere aktivt udnyttede borge fra den første periode i Syd- og Nordengland, da det, som tidligere nævnt, er fra både denne periode fra disse områder at man finder den største koncentration af borge under English Heritages varetægt.

¹³² https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013_2_.pdf. S.13.

¹³³ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/dover-castle/>

¹³⁴ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/lydford-castle-and-saxon-town/>

¹³⁵ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/lydford-castle-and-saxon-town/>

Nord

De næste borge fra den første periode er eksempler på borge i det nordlige England. York Castle, som bliver aktivt udnyttet og Bowes Castle, som ikke bliver aktivt udnyttet. York Castle, eller rettere Clifford's Tower, som er det, der er tilbage af York Castle, ligger, som tidligere nævnt, midt inde i byen York, i Yorkshire. Der er flere borge i Yorkshire, her i blandt, Skipsea Castle, Scarborough Castle, Pickering Castle og Helmsley Castle¹³⁶. Af disse borge er det kun Pickering Castle, der ikke bliver aktivt udnyttet. Dermed har man i Yorkshire en koncentration af borge, der bliver aktivt udnyttet, hvilket giver god mening, hvis man tager spredningen af borge under English Heritages varetægt i betragtning, sådan som det blev nævnt ovenfor. Bowes Castle ligger i Durham, med tre borge indenfor ca. femogtyve kilometers afstand¹³⁷. Her er tale om Barnard Castle, som er mindre end syv kilometer derfra, Brough Castle, med ca. tyve kilometers afstand og Richmond Castle, som er ca. toogtyve kilometer væk. Af disse borge bliver kun Richmond aktivt udnyttet, det skal dog nævnes at der under Bowes Castle på English Heritage hjemmeside, henvises til Barnard Castle, fordi at denne har en mindre giftshop, hvor der også sælges snacks¹³⁸, en mindre giftshop er dog generelt set tilgængelig ved størstedelen af borgen under English Heritages varetægt. Med Bowes Castle har vi altså samme tendens som den vi så under den anden periode, altså, en række mindre borge, der ikke bliver aktivt, geografisk tæt på en borg, som bliver aktivt udnyttet. Det at der er flere aktivt udnyttede i Yorkshire og færre i Durham, kan ikke forklares ved at se på den generelle spredning af scheduled monuments¹³⁹ eller ved at se på spredningen af borge under English Heritages varetægt i det nordlige England¹⁴⁰.

Øst

Fem af de syv borge, English Heritage administrerer i det østlige England, er oprindeligt blevet opført i den første periode. De to borge, der bliver set nærmere på fra dette område er, Framlingham Castle, som bliver aktivt udnyttet og Castle Acre, som ikke bliver aktivt udnyttet. Borgene i det østlige England ligger mere spredt end borgene i det nordlige og sydlige England. Dette kan være et resultat af at der er en større koncentration af borge i disse områder. Omkring tyve kilometer fra Framlingham Castle, finder man Orford Castle, som ligeledes bliver aktivt udnyttet. Ca. atten kilometer fra Castle Acre, finder man Castle Rising, som ligeledes er aktivt udnyttet. Castle Rising er et

¹³⁶ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/#?page=1&place=&types=2%7C5&mp=false&fe=false>

¹³⁷ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/#?page=1&place=&types=2%7C5&mp=false&fe=false>

¹³⁸ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/bowes-castle/>

¹³⁹ Scheduled monuments. S. 13

¹⁴⁰ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/#?page=1&place=&types=2%7C5&mp=false&fe=false>

særligt eksempel, idet at administrationen af borgen er delt mellem English Heritage og Lord Howard Rising, som ejer borgen og står for den daglige drift¹⁴¹. Derudover ligger Burgh Castle med ca. lige lang afstand til både Framlingham Castle og Castle Acre. Burgh Castle bliver ikke aktivt udnyttet, det er dog muligt at få guidede rundvisninger ved borgen¹⁴². I dette område finder man dermed, fem borge fra den første periode, hvoraf tre er aktivt udnyttet og de resterende to ikke er. Idet at der kun er fem borge i område fra den første periode, er det svært at sige noget om en generel tendens. Det, man kan sige er, at af alle syv borge fra dette område over de tre perioder er de tre der er aktivt udnyttede fra den første periode.

Vest

De to eksempler, der skal ses nærmere på i det vestlige England, er Goodrich Castle, som bliver aktivt udnyttet og Clun Castle, der som tidligere nævnt ikke bliver aktivt udnyttet. Den eneste anden borg, der er relativt tæt på Clun Castle er Wigmore Castle, som ligger seksten kilometer derfra. Bortset fra Wigmore Castle er der mere end halvtreds kilometer til den nærmeste borg. Wigmore Castle er ligesom Clun Castle, ikke aktivt udnyttet¹⁴³. Nær Goodrich Castle finder man to andre borge. St. Briavels Castle, som er ca. femten kilometer derfra og Wigmore Castle, der er ca. halvtreds kilometer væk. St. Briavels Castle bliver ikke aktivt udnyttet, og der er ingen adgang til borgens indre, da den fungerer som youth hostel¹⁴⁴. Igen lader det ikke til at man ud fra geografisk placering af borgene kan sige noget generelt om hvorfor de bliver aktivt udnyttet. Ligeledes ligger både Clun Castle og Goodrich Castle relativt længere væk fra større byer. Ligesom med borgene fra den første periode, i den østlige England, kan man ikke komme med generaliseringer om, hvorfor nogle borge er aktivt udnyttet ud fra den geografiske placering.

Central

De to borge, der er skal ses på i det sidste område, det der i opgaven bliver kaldt Centralengland, er Kenilworth Castle, som bliver aktivt ud og Deddington Castle, som ikke bliver aktivt udnyttet. De borge der ligger nærmest Deddington Castle er Kenilworth Castle, der er femogfyrre kilometer væk, Berkhamsted Castle, der er ca. seksoghalvtreds kilometer væk og Donnington Castle, der er mere end tres kilometer væk¹⁴⁵. Kenilworth Castle har ud over Deddington Castle er Kirby Muxloe Castle, som ligger ca. fyrre kilometer væk. Hverken Berkhamsted Castle, Donnington Castle eller Kirby

¹⁴¹ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/castle-rising-castle/>

¹⁴² <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/burgh-castle/>

¹⁴³ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/wigmore-castle/>

¹⁴⁴ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/st-briavels-castle/>

¹⁴⁵ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/deddington-castle/>

Muxloe Castle bliver aktivt udnyttet, dog tilbydes der på Kirby Muxloe Castle, guidede rundvisninger efter aftale¹⁴⁶. En forklaring på hvorfor Kenilworth Castle bliver aktivt udnyttet kan være at den er tæt på byen Birmingham, men dette forklarer ikke, hvorfor Deddington ikke bliver aktivt udnyttet, da den ikke ligger meget længere fra Oxford end Kenilworth Castle gør fra Birmingham¹⁴⁷.

Sammenfatning af periodisk og geografisk opdeling

I dette afsnit når man frem til at svaret på spørgsmålet om hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet eller ej, ikke kan findes ved at undersøge borgens geografisk placering eller hvilken periode den er fra. Under den anden periode så det ud til at en tendens var ved at danne sig, med at en mindre, ikke aktivt udnyttet borg, henviste til en større, aktivt udnyttet borg, der lå i nærheden. Dette vidste sig dog ikke at være en generel tendens, men snarere et gentagende tilfælde, der faldt sammen med områder, hvor der er en større koncentration af borge. Dette leder videre til det næste punkt man kan uddrage fra dette afsnit. Da der er en større koncentration af borge i Nord- og Sydengland, finder man nødvendigvis flere aktivt udnyttede borge i disse områder. Som det bliver nævnt i afsnittet så kunne det se ud som om at det afgørende for om en borg i English Heritages varetægt bliver aktivt udnyttet, delvist er borgens bevaringsmæssige tilstand, dets geografiske placering og hvilken periode den er fra, eller rettere dens historie. Det afgørende er derfor det samme, som vi når frem til i afsnittet om bevaringstilstand og opfyldelse af kriterier for at komme på listen over scheduled monuments. Den individuelle borg er selv med til at opstille parametrene for, hvorfor den bliver bevaret og aktivt udnyttet. At borgen er på listen over scheduled monuments, at den er i god bevaringsmæssig stand, at den er et eksempel for en bestemt periode eller om den repræsenterer et bestemt område, er alle vigtige faktorer, der spiller ind på om borgen bliver aktivt udnyttet eller ej, men der skal mere til før man kan svare tilfredsstillende på hvilke faktorer, der spiller ind på hvorvidt en middelalder borg under English Heritages varetægt bliver aktivt udnyttet. Dermed bliver man nødt til at inddrage yderligere information for at komme med et tilfredsstillende svar.

Diskussion

I dette afsnit kommer der en diskussion af hvordan kulturarvskussionen i England, herunder kulturarvs politikken og den kulturarvs industri, der eksisterer i England spiller sammen med de parametre, der blev analyseret i de ovenstående afsnit. Spiller kulturarvs elementerne og de analyserede

¹⁴⁶ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/kirby-muxloe-castle/group-visits/>

¹⁴⁷ <https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/#?page=1&place=&types=2%7C5&mp=false&fe=false>

parametre sammen eller vægter vurderingen af økonomi og kulturarvs forståelse højere end borgens bevaringsmæssige tilstand, samt hvilken borgtype og periode, der er tale om.

Det første element, der skal inddrages i denne diskussion, er English Heritage og dets økonomiske prioriteringer. Det første, der her skal klargøres er, at da English Heritage og Historic England blev opdelt 1. april 2015, er det mere præcist at holde sig til tallene, der bliver udgivet af English Heritage efter 2015. English Heritage før 2015 havde et væsentligt større ansvars- og kompetenceområde, de fleste af hvilke er blevet overtaget af Historic England. Tallene fra English Heritage efter 2015 giver et bedre overblik over, hvordan den engelske nationale samling, den gruppe af ca. 400 bygninger og monumenter som English Heritage har kontrakt på, administreres. En række tal, der alligevel bør nævnes fra rapporten fra budgetåret 2014-15, er det overskud, som bliver genereret af, at åbne den engelske nationale samling for offentligheden, og som er de tal, der foranledigede opdelingen af de to organisationer. Her viser en graf på side fjorten af rapporten¹⁴⁸, at overskuddet fra samlingen gik fra lige over to millioner pund i 2009-10, til over fem millioner pund i 2013-14 og sprang til mere end ni millioner pund i 2014-15.

Desværre foreligger der ikke tal, der er specifikke for borgene under English Heritages varetægt og derfor er det begrænset, hvilken information, som disse rapporter kan give, som hjælper med at undersøge, hvilke faktorer, der spiller ind på hvorvidt en borg bliver aktivt udnyttet eller ej. Dog kan man bruge disse tal, til at vise, hvorfor det er i English Heritages interesse at aktivt udnytte, ikke kun borgene, men hele samlingen. English Heritage administrere, som nævnt tidligere mere end firehundrede monumenter, hvoraf ca. seksogtres er borge. Der giver et voksende besøgstal og voksende indkomst også indblik i hvorvidt det giver økonomisk mening at udnytte borgene. For eksempel kan man se i årsrapporten fra 2015-16, at der var 5.85 millioner besøgende ved English Heritages bemandede steder. Hvis man regner besøg ved steder med friadgang med, er besøgstallene for dette år på mere end ti millioner¹⁴⁹. I årsrapporten for året efter, fremlægges det at besøgstallet til de betalte steder er steget med ca. treogtredive tusinde¹⁵⁰. Det er ligeledes interessant at se på tallene for betalende medlemmer af English Heritage. Dette tal er over samme to år, steget fra 876.000 i 2015-16¹⁵¹ til 918.000 i 2016-17¹⁵². Disse tal er med til at indikere at interessen for kulturarven i England

¹⁴⁸ <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/eh-ann-rep-accounts-14-15/eh-ann-rep-accounts-2014-15.pdf/>

¹⁴⁹ English Heritage Annual Report 2015-16. S. 10

¹⁵⁰ English Heritage Annual Report 2016-17. S. 10

¹⁵¹ English Heritage Annual Report 2015-16. S. 17

¹⁵² English Heritage Annual Report 2016-17. S. 17

er stor og stigende. Rapporterne giver ligeledes et indblik i, hvor English Heritages prioriteringer ligger. I 2015-16 rapporten gives der udtryk for at det i de fælgende år vil være profit, der er i fokus. Det er udvidelse af medlemsgruppen og udvidelse af cafeer og giftshops, der bliver prioriteret. Blandt andet nævnes det at cafeen ved Tintagel Castle er blevet ombygget og forstørret, samt at cafeerne ved Belsay Castle og Carisbrooke Castle er blevet bragt ind i selve borgen¹⁵³. At English Heritage er fokuseret på profit, skal ses i lyset af at organisationen skal være selvfinansierende fra 2022-23. Det er ligeledes vigtigt at understrege at English Heritage ikke går efter at udnytte den engelske nationale samling for at skabe profit, men for at sikre kulturarven for fremtidige generationer. Den form for kulturturisme, man kan argumentere for at English Heritage har formået at skabe, bliver beskrevet i David Throsbys, *Economics and Culture*, som værende en form for turisme, der søger at bevare og styrke de egenskaber og værdier, som tiltrækker turisterne og derved skabe et system, hvor man styrker kulturarven, samtidig med at man etablerer en profitabel forretning¹⁵⁴. Man kan dermed også komme til den konklusion at English Heritage ser ud til at have opnået en balance mellem kulturarvsbevaring og indkomst. En bevaring ikke alle deltagere i den engelske kulturarvsdebat ville have troet kunne finde sted. Heriblandt Robert Hewison, som i sin bog, *The Heritage Industry*, skriver at når argumentet for bevaring af kulturarv møder finansielle kræfter, smuldrer det¹⁵⁵.

Efter at have set på tallene fra English Heritage, som kun kunne give begrænset indsigt i forhold til opgavens overordnede spørgsmål, giver det mening at se på kulturarvsindustrien i England mere overordnede og diskutere, hvordan det kan påvirke hvilke borge, der bliver aktivt udnyttet.

Det bliver nævnt ovenfor at en af de elementer, som English Heritage satser på er giftshops, som også er at finde i mange af borgene. Dette passer med den kommerialisering af kulturarven, der bliver talt om i kulturarvsdiskussionen i starten af opgaven. Dette binder sig til kulturturismen, som nævnes ovenfor. Det nævnes i tekstsamlingen, *Patriotism; The Making and Unmaking of British National Identity*, vol. 1, redigeret af Raphael Samuels, at den måde, hvorpå folk holder deres fritid og ferier, er med til at skabe et udbud for disse giftshops, da folk generelt set gerne vil have mementoer fra deres ferier. Denne form for shopping er med til at den materielle side af kulturarven¹⁵⁶.

¹⁵³ English Heritage Annual Report 2015-16. S. 17

¹⁵⁴ Throsby, 2001. S. 130.

¹⁵⁵ Hewison. S. 104

¹⁵⁶ Samuel, 1989. S. xlvii-xlviii.

Dette giver endnu et indblik, hvilke fordele, der er for English Heritage ved aktivt at udnytte borgene.

For at se på, hvordan kulturarvsdebatten kan have indflydelse om en borg bliver aktivt udnyttet, er man nødt til at gå ud over de økonomiske forhold og se på hvilke andre værdier kulturarv kan have. Hvilke kulturarvsmæssige værdier kan en borg have, som spiller ind på hvorvidt de bliver aktivt udnyttet.

Kulturarv kan stå for noget modstridende, det kan være med til at skabe en national gruppe identitet, det kan berige vores hverdag, validere hvem vi er og samtidig kan det fungere som et afbræk fra hverdagen, noget, der kan få os væk fra en presset virkelighed, om end midlertidigt¹⁵⁷. Fortiden er med til at definere vores identitet og en forståelse for en gruppes fælles kulturarv er med til at binde dem sammen. Her kan borgene spille ind, idet at de er en så synlig del af den engelske kulturarv. Som nævnt tidligere, er der mere end trettenhundrede borge i England. Det er ikke alle, der er bevaret i en sådan stand at resterne stadig kan ses, men dem, der stadig står, som for eksempel Dover Castle, kan være med til at give en følelse af noget uforgængeligt¹⁵⁸. Kulturarven kan også være med til at validere en national selvforståelse, både for en befolkning, der håber at kunne opnå noget bedre end deres forgængere og for dem, som ser tilbage på fortiden, med et ønske at genopnå en tabt guldalder¹⁵⁹. Det er i den sidste kontekst at man kan se England. Her kan borgene igen være med til at validere selvforståelse og gruppe identitet, i en tid med politiske spændinger og stigende usikkerhed både nationalt og internationalt. Ud over at kunne bruges til at validere en national selvforståelse, kan borgene under English Heritages administration bruges til at berige hverdagen. Dette kan forstås både, som en overordnet national følelse og i en mere bogstavelig grad. Det, at gå inde i en borg kan fremmane følelsen af at være en del af en større helhed¹⁶⁰. Samtidig kan aktiv udnyttelse af en borg være med til at skabe vækst i form af arbejde og turisme.

Kulturarv er svær at definere og det kan bruges i mange forskellige kontekster. Hvis man skal gøre et forsøg på at komme med en række værdier, som kulturarvsforståelsen kan tillægge borgene og, som dermed kan bruges til at svare på hvilke faktorer der har indflydelse på hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet, kan man se på den række værdier som David Throsby opstiller i bogen, *The Economics of Cultural Policy*. Her er der tale om æstetisk værdi, spirituel værdi, social værdi, historisk

¹⁵⁷ Lowenthal. S. 38.

¹⁵⁸ Lowenthal. S. 44.

¹⁵⁹ Lowenthal. S. 40.

¹⁶⁰ Lowenthal. S. 48.

værdi, symbolsk værdi, autentisk værdi og lokalitets værdi¹⁶¹. Hvis man skal tage et eksempel på en borg med æstetisk værdi, kan man se på Framlingham Castle, som hovedsageligt intakte mure ligger på en høj og dominere området omkring Framlingham by. Enhver borg, inklusive borgruiner har en iboende æstetisk værdi, der er med til at give den en værdi, man ikke kan sætte et prisskilt på. For at inddrage parametrene, der blev set på i analysen, er det tydeligt at borgens æstetiske værdi spiller sammen med borgens generelle bevaringsmæssige stand, til trods for at også borgruiner har en æstetisk værdi. Man kan argumentere for at en borg ligeledes har en spirituel værdi, da alle borge af en vis størrelse formentligt, har haft en kirke eller et kapel indenfor murene. Som det blev nævnt tidligere, kan borge, som ikon for den engelske kulturarv, have en sammenbindende kraft, som man kan påstås, giver borgen en social værdi. Dette skal ses både i lyset af en national kontekst og en lokal kontekst. En borg er på samme tid et symbol for en national og en lokal kulturarv. Et eksempel herpå er Clifford's Tower i York. Borgen er et symbol på vigtigt symbol på engelsk national kulturarv, den er en af de mest markante tower-keep borge og den var originalt opført som direkte modsvar til oprørske nordenglændere. Borgen er ligeledes et symbol for en lokal kulturarv, som man mange beboere i York har en dyb følelsesmæssig forbindelse til. Dette kan ses ved at English Heritage havde planlagt at ombygge borgens indgang og ændre foden af højen omkring borgen. Denne høj er ikke en oprindelig del af borgen, den er opført i det tyvendeårhundrede, dog er højen alligevel i lokalbefolkningens øjne en permanent del af bybilledet og derfor fik man blokeret planerne om at omdanne den¹⁶².

Den næste kulturarvmæssige værdi, man kan tillægge en borg, er den historiske værdi. Dette er en værdi alle kulturarvs objekter indeholder¹⁶³. Dog kan man sige at denne værdi vil variere alt efter hvilke objekter, man har med at gøre. I borgens tilfælde kan man tillægge en stor historisk værdi. Den historiske værdi er den kulturarvsværdi, der på den enkleste måde sidestilles med parametre, der blev set på i analysen. Her kan man inddrage de forskellige borgtyper og den periodemæssige inddeling. Eksempelvis har Pevensey Castle, der er den første borg, der blev opført efter normaners erobring af England¹⁶⁴ og Penrith Castle, der er opført ved den skotske grænse for at beskytte en herremands hjem med plyndringstogter¹⁶⁵, forskellig historisk betydning, men begge har histo-

¹⁶¹ Throsby, 2010. S. 112-113.

¹⁶² <https://www.english-heritage.org.uk/about-us/search-news/pr-cliffords-tower/>

¹⁶³ Throsby, 2010. S. 112.

¹⁶⁴ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013379>

¹⁶⁵ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1010690>

risk værdi. Når det gælder Det kulturarvsmæssige symbolværdi, tillægger Throsby, denne noget bestemt karaktertræk. Disse gør ud på at den kulturarvsmæssige symbolværdi forholder sig til et kulturarvsobjekts evne til at få folk til at absorbere og fortolke kulturarv¹⁶⁶, med dette skal forstås at, hvis man bruger en borg som eksempel, så er borgen et symbol på den nationale kulturarv. Borgen er et symbol på, for at bruge en tidligere pointe, at man er en del af noget større, noget uforgængeligt. Hvis man ser på kulturarvens evne til at validere national identitet, kan man her tale om at borgen er et symbol på hvad England har opnået og hvad det er i stand til. Borgen er uforgængelige symboler på hvad den engelske befolkning er i stand til, så længe borgene bliver forsvarligt bevaret.

En anden kulturarvsværdi, er autentisk værdi. Hermed menes at et kulturarvsobjekt er autentisk, det er ikke en kopi eller en forfalskning. Throsby tillægger dennes værdi at objekter er unikke og ikke er blevet ændret¹⁶⁷. Dette gør denne værdi interessant i forhold til English Heritages borge. Alle borgene er unikke, der findes ikke to, der er helt ens. Dog kan man argumentere for at næsten alle er blevet ændret på den ene eller den anden måde. De fleste borge er blevet ombygget eller har fået tilbygninger i løbet af deres historie og man kan komme med den påstand at de borge, der ikke bliver aktivt udnyttet, har en større autentisk værdi end dem, der bliver aktivt udnyttet, da aktiv udnyttelse per definition betyder at der er kommet flere moderne ændringer ved eller omkring borgen. Magne borge, der ikke bliver aktivt udnyttet, har alligevel giftshops og billetkontor. Selvom der ikke er anden moderne tilstedeværelse ved en borg, end en lille giftshop, som også sælger entrebilletter, kan borgen alligevel siges at miste en del af sin autentiske værdi.

Den sidste af kulturarvsværdi, der skal inddrages, er lokalitetsværdien. Med denne værdi menes der, den kulturværdi, et kulturarvsobjekt giver til det område den befinder sig i¹⁶⁸, det kan også henvise til et kulturarvsmiljø eller område. Som eksempel kan man igen se på Clifford's Tower. Borgen ligger inde i byen York og giver derfor byen kulturarvsværdi. Dette kan overføres til at borgen tiltrækker turister, som er til gavn for byen og for borgen. Et eksempel på en borg, som er et kulturarvsområde i sig selv, er Dover Castle. Borgens størrelse, samt dens geografiske placering ved dets snævrere punkt mellem England og resten af Europa giver borgen lokalitetsværdi. Dette bringer os tilbage til geografisk placering, som en parameter for at borge bliver aktivt udnyttet. I dette afsnit er York og Dover blevet tilegnet kulturarvsværdi fordi at Clifford's Tower befinder sig i York og Dover Castle ved Dover. Kulturarvsværdien kommer ganske vist af borgenes tilstedeværelse, men man

¹⁶⁶ Throsby, 2010. S. 112.

¹⁶⁷ Throsby. 2010. S. 113.

¹⁶⁸ Throsby, 2010. S. 113.

kan så argumentere for at borgene er der på grund af den geografiske placering. Som tidligere nævnt er York Castle opført i York, fordi at man havde behov for en borg til at opretholde kontrol over området. Ligeledes er der ikke meget at indvende mod en påstand om, at Dover Castle mere end nogen anden borg i England er et produkt af dens beliggenhed. Borgen er porten til England. Den ligger på det mest åbenlyse invasionssted og er ligeledes noget af det første en besøgende fra kontinentet ser, og bliver således symbolet på England, hvilket understøttes af, at der på stedet har været en jernalder ringfort, et romersk fyrtårn og saksisk landsby på stedet, før borgen oprindeligt blev opført¹⁶⁹.

Sammenfatning af diskussionen

Det, der bliver tydeligt i denne diskussion er, at der foruden parametrene, der optræder i analysen, er en lang række kulturarvsværdier og kulturarvsmæssige elementer, for ikke at tale om økonomiske overvejelser, der spiller ind på om en borg bliver aktivt udnyttet eller ikke. En borg, kan være med til at tiltrække turisme, den kan gavne det område den befinder sig i, men selv om den ikke bliver aktivt udnyttet kan den alligevel have en række immaterielle egenskaber, som gør den værdifuld. En borg, om den er aktivt udnyttet eller ej, besidder en række kulturværdier, som har en indflydelse på om den enkelte borg bliver aktivt udnyttet. Flere af værdien overlapper hinanden, for eksempel har den sociale værdi og symbolværdien meget tilfælles, når man knytter dem til en borg. For spørgsmålet om, hvorvidt en borg bliver aktivt udnyttet, er den autentiske værdi, lokalitetsværdien og symbolværdien, de mest interessante. En borg med større symbolværdi, som for eksempel Dover Castle eller Framlingham Castle har større sandsynlighed for at blive aktivt udnyttet, end en borg, som Penrith Castle, der ligger blandt en større koncentration af borge. Dette fører os dog tilbage til at elementerne spiller sammen. Hvis man igen ser på Dover Castle, har man her en borg med Stor symbolværdi, delvist bestemt af borgens lokalitetsværdi, eller som det fremkommer af analysen, dens geografiske placering. Dover Castle geografiske placering har gjort at den har været i kontinuerlig brug og der er den i bevaringsmæssig fortrinlig stand, hvilket kan siges at gøre den æstetiske værdi større. Det, man derfor nødvendigvis når frem til i diskussionen passer til de resultater, der kom ud af analysen. Borgene er så vigtig en del af den engelske kulturarv, at de selv er med til at opstille parametrene for, hvorfor de bliver aktivt udnyttet. Det er ikke kun parametrene og kulturarvsværdierne, der definerer, hvilke borge, der bliver valgt til aktiv udnyttelse, borgene er med til at skabe parametrene og kulturarvsværdier.

¹⁶⁹ <https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1019075>

Konklusion

Denne opgave har været omkring mange forskellige parametre og faktorer, der kan have indflydelse på om en borg under English Heritages varetægt bliver aktivt udnyttet. I analysen blev det undersøgt i hvor høj grad opfyldelse af kriterier for optagelse på listen over scheduled monuments, bevaringstilstand og periodisk og geografisk inddeling påvirkede om en borg blev aktivt udnyttet. Hvad angår opfyldelsen af kriterier og bevaringstilstand finder man to tendenser. Den første tendens er, at undersøgelse viser at der er to sider til udnyttelsen af borgene. Den ene er det, der i opgaven bliver kaldt aktiv udnyttelse, den anden side er af mere omfattende karakter. Dette omfatter levendegørelse i form af middelaldermarkeder, ridderturneringer og lignende. I de eksempler, der blev brugt i den første halvdel af analysen, var det kun de tre mest velbevarede borge, der blev udnyttet på denne måde. Det indikerer at disse events kun afholdes ved borge, der er mere velbevarede og kan forventes at tiltrække et passende publikum. Den anden tendens fra den første del af analysen viser, at alle borgene i English Heritages varetægt, bortset fra Berwick Castle, er på listen over scheduled monuments. Alle borgene opfylder kriterierne i større eller mindre grad og dette lader ikke til at have større betydning, hvilke borge der aktivt udnyttes af borgene. Den anden del af analysen, der omhandler periodisk og geografisk inddeling af borgene, viste ligesom den første del ikke nogen generelle tendenser, der kan forklare, hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet. Borgene under den anden periode viste en tendens til, at ikkeudnyttede borge henviste til aktivt udnyttede borge. Dette viste sig dog ikke at være tilfældet med borgene, hverken i den første eller den anden periode.

Dermed når analysen frem til, at det, at en borg på listen over scheduled monuments er i god bevaringsmæssig stand, er et eksempel for en bestemt periode eller repræsenterer et bestemt område, alle er vigtige faktorer, der har indflydelse på om borgen bliver aktivt udnyttet eller om den ikke gør. Diskussionen når ikke frem til mere tilfredsstillende svar end analysen gjorde. Der kan ikke udledes noget specifikt om, hvorfor en borg bliver aktivt udnyttet, ved at se på tallene fra English Heritages årsrapporter. Dog kan man udlede, at English Heritage fokuserer på at udvide giftshops og cafeer, også i deres borge, som det kan ses med Tintagel Castle og Carisbrooke Castle. Derved udledes det også, at English Heritage satser på et øget besøgstal hos alle deres attraktioner.

Hvor parametrene, der optræder i analysen, kommer med elementer, der binder sig til borge, kommer diskussionen af kulturarvsværdier ind på en række elementer, der kan siges at være mere overordnede. Alligevel når diskussionen frem til samme resultat, som analysen og dette er, at alle ele-

menter, der optræder i opgaven, har indflydelse på om en borg bliver aktivt udnyttet. Diskussion viser, at parametrene for analysen spiller sammen med kulturarvsværdierne til dette formål. Eksemplet med Dover Castle, som det fremgår i sammenfatningen af analysen, opsummerer dette samspil. Dover Castle er defineret af dets geografiske position, hvilket spiller ind på dets symbolværdi og dets bevaringsmæssige tilstand, hvilket igen påvirker det æstetiske værdi. Det, at alle elementer og parametre har indflydelse på om en borg bliver aktivt udnyttet, er dog, som nævnt i diskussionen, ikke et tilfredsstillende svar på spørgsmålet. Der ligger mere i svaret end, at alle parametre og kulturarvsværdier har en vis indflydelse på, om borgen bliver aktivt udnyttet. Borgens unikke elementer og dets individuelle historie er, som det nævnes både i analysen og i diskussionen, selv med til at påvirke, om den bliver udnyttet. Derfor kan spørgsmålet om, hvilke faktorer der har indflydelse på om en middelalderborg under English Heritage administration bliver aktivt udnyttet, bedst besvares med det svar, der nås frem til i opsummeringen af diskussionen. Borgene er så vigtig en del af den engelske kulturarv, at de selv er med til at opstille parametrene for, hvorfor de bliver aktivt udnyttet. Det er ikke kun parametrene og kulturarvsværdierne, der definerer, hvilke borge, der bliver valgt til aktiv udnyttelse, men borgene selv er med til at skabe parametrene og kulturarvsværdier.

Litteraturliste

Bøger:

Bowden, Mark. Stone Castles. 2011. Historic England.

Brown, R. Allen. English Castles. 2004. Boydell Press.

Cathcart King, D. J. The Castle in England and Wales; an interpretive history, 1988, Croom Helm Ltd, Provident House.

English Heritage Annual Report 2015-16.

English Heritage Annual Report 2016-17.

Goodall, John. The English Castle. 2011. Yale University Press.

Hewison, Robert. The heritage industry; Britain in a climate of decline, 1987, Methuen.

Loventhal, David. The past is a foreign country. 1985. Cambridge.

Morris, Marc. Castle; a history of the buildings that shaped medieval Britain, 2003, Pan Macmillan Ltd.

Samuel, Raphael. Theatres of Memory. Vol. 1. Verso. 1994

Samuel, Raphael. Patriotism: The making and unmaking of British national identity. Routledge. 1989

Sargent, Andrew (2001). "'RCHME' 1908–1998: a history of the Royal Commission on the Historical Monuments of England". Transactions of the Ancient Monuments Society. 45: 57–80

Throsby, David. Economics and Culture. 2001 Cambridge university press.

Websites:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249695/SM_policy_statement_10-2013__2_.pdf

English Heritage:

<http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-history/>

<http://www.english-heritage.org.uk/about-us/our-priorities/>

<https://www.english-heritage.org.uk/about-us/search-news/pr-cliffords-tower/>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/#?page=1&place=&types=2%7C5&mp=false&fe=false>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/familydaysout/top-10-castles/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/berwick-upon-tweed-castle-and-ramparts/history/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/beeston-castle-and-woodland-park/directions>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/beeston-castle-and-woodland-park/events>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/bowes-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/brougham-castle/facilities>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/burgh-castle/>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/castle-rising-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/chester-castle-agricola-tower-and-castle-walls/prices-and-opening-times>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/cliffords-tower-york/history-and-stories/history/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/cliffords-tower-york/school-visits/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/clun-castle/>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/deddington-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/donnington-castle/>

<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/dover-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/farleigh-hungerford-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/framlingham-castle/history/history-of-framlingham-castle/>

<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/hadleigh-castle/directions>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/hadleigh-castle/prices-and-opening-times>
<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/lydford-castle-and-saxon-town/>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/okehampton-castle/facilities>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/old-wardour-castle/>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/penrith-castle/>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/penrith-castle/history/>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/pevensey-castle/facilities>
<http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/rochester-castle/>
<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/st-briavels-castle/>
<https://www.english-heritage.org.uk/visit/places/wigmore-castle/>

Historic England:

<https://historicengland.org.uk/about/what-we-do/historic-englands-role/>
<https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/eh-ann-rep-accounts-14-15/eh-ann-rep-accounts-2014-15.pdf/>
<https://historicengland.org.uk/listing/selection-criteria/>
<https://historicengland.org.uk/listing/selection-criteria/scheduling-selection/>
<https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/listed-buildings/>
<https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/scheduled-monuments/>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1002965>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007505>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007812>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007900>

<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1007926>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1010690>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1010829>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1011021>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1011799>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013379>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1013398>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014716>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014793>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1014795>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1019075>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1030383>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1123687>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1130513>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1259325>
<https://historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1330329>